

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 140 Ft

XIV. évfolyam 3. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2007. március

A NEMZETI DAL MEGSZÜLETÉSE

Március 14-én éjjel, midőn a forradalmi ifjak határozata megszületett és másnapi (15-i) teendők legfontosabb kérdéseiben már megállapodtak, Petőfi felállt, megszólalt és azt mondta, hogy a holnapi napra neki is van valamije, ami bizonyára lelkesítő hatást fog kelteni; s ezzel egy összehajtogatott iratot vett ki a zsebéből, amelyen az ő szép, szabályos betűivel egy vers volt írva. (E vers megírásának történetét így örökítette meg naplójában: „A Nemzeti dalt két nappal előbb, március 13-án írtam azon lakomára, amelyet az ifjúság március 19-én akart adni. Míg én az egyik asztalnál a Nemzeti dalt írtam, feleségem a másik asztalnál nemzeti fejkötőt varrt magának...”)

barátjával már a forradalom napjának estéjén az ő zenei feldolgozása szerint a Nemzeti Színház kórusa elénekelte a megzenésített dalt, mely igazi meglepetésként hatott.

(KOSSUTH KALENDÁRIUM 1998)

Az ifjak arra kérték, hogy olvassa fel nekik, de Petőfi nem akarta. - Majd holnap! - mondotta, s a zsebébe rakta a szöveget.

A költő egyik barátja: Szikra Ferenc jurátus (ügyvédgyakornok) azonban véletlenül megpillantotta a költemény kezdő sorait, mely így hangzott:

„Rajta magyar, most vagy soha!”

- Barátom- szólta a költőhöz Szikra -, nagyon jó, amit írtál, de nem gondolod, hogy előbb talpra kell állítani a magyart, aztán: rajta!

Petőfi, aki máskor éppenséggel nem szívesen fogadta az avatatlanok efféle megjegyzéseit, most nem vette zokon a jóakarató kritikát, hanem mosolyogva fordult Szikrához:

- Igazad van! A verset még az éjjel útmutatásod szerint korigálom...!

- ...és másnap, március 15-én korán reggel a Pilvax kávéházban felcsendültek Petőfi ajkáról a bűvös szavak:

„Talpra magyar, hí a haza!”

Így született meg az a forradalmi dal, amely leírhatatlan hatással ragadta magával a tízezreket s lett egyben a jelszavuk is: „Itt az idő, most vagy soha!”

Megjegyzés: Egressy Béni, mint korának elismert zeneszerzője sem maradt tétlen. Amint eljutott hozzá Petőfi verse, azonnal munkához látott és Szerdahelyi József (énekes, színész és zeneszerző)

Agapé

2007. február 3-án került sor Gyomaendrődön a szokásos KDNP vacsorára. A rendezvény „szokásos” volt, azaz családias, meleg, jó hangulatú, mégis komoly, tartással bíró, igazi keresztény cselekedet, csak az időpont változott, különbözött a szokásostól, hiszen máskor mindig karácsony előtt tartották.

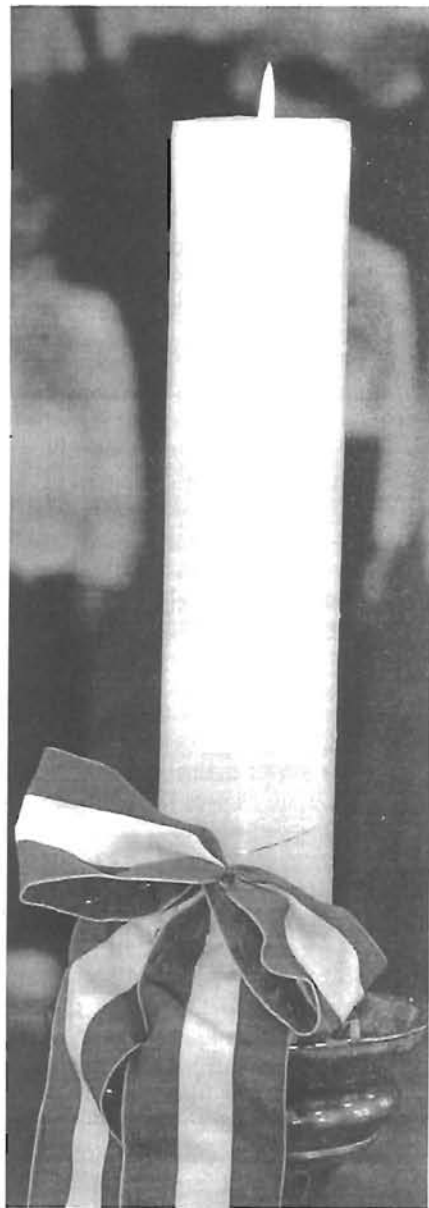
2006 adventjében azonban ez nem volt lehetséges, szomorú kötelességünknek kellett akkor eleget tennünk, megbízható, régi jó, hallatlanul aktív és elhivatott tagtársunkat, Császárné Gyuricza Évát kísértük utolsó útjára.

A tizedik alkalommal került sor erre a valódi agapének beillő aktusra, melyet megtisztelt jelenlétével a mintegy 50-60 résztvevő mellett Domokos László a Békés Megyei Közgyűlés elnöke, Dr. Pálmai Tamás a KDNP Békés megyei elnöke, Iványi László tb. kanonok, páter Timár Mihály szalézi szerzetes, plébániai kormányzó, Lukács László a Szent Gellért Általános Iskola igazgatója, Várfi András polgármester, Ungvölgyi János, a KDNP helyi elnöke, a Templomos Lovagrend Tiszántúli Commendátora, aligazgató, és Lehoczkiné Timár Irén, a Fidesz – KDNP – Gazdakörök közös jelöltje az időközi választásokon.

Az izletes vacsorát zenés műsor előzte meg, ahol felléptek az iskola diákjai, valamint premierként az igazgató és aligazgató úr, akik gitárkísérettel egyházi, ugyanakkor igazi magyar és igazi hazafias dalokat adtak elő. Volt filmvetítés Magyarország szépségeiről, és köszöntötte a jelenlévőket Domokos László, Várfi András, Dr. Pálmai Tamás és Ungvölgyi János is.

Mint az előzőkből kitetszik, igazi keresztény rendezvény volt. Példaértékű.

Dr. Pálmai Tamás

Önnel joga van tudni...

hogy miről döntött a képviselő-testület 2007. február 22-én

A képviselő-testület február 22-i ülésén a polgármester tájékoztatójában elmondta, hogy a március 15-i városi ünnepség egy helyszínen lesz megrendezve, az endrői városrészen. Kellemetlen hírrel folytatta, miszerint Mezőberény nem kíván részt venni a tervezett Gyomaendrőd központú kistérségben, ezért változatlanul a maradás a Békési kistérségben, vagy vissza Szarvashoz a lehetőség.

A Tüzoltó Köztisztviselői Egyesület létrehozásának feltétele az erős egyesület, ezért a helyi egyesületi életet javítani kell. Beszélt a polgármester a testvérvárosi kapcsolatokról, a közelmúltban magánlátogatáson itt járt Nagyenyed alpolgármestere. A Liget Fürdőben az új ügyvezető sok hasznos ötlettel állt elő, mely biztató az idénykezdet előtt. A megbízott FOKUSZ-2 kft. elkezdte a turisztikai koncepció kidolgozását, a munkában segíti egy a város vállalkozóiból, tisztségviselőiből verbuválódott 12 fős csapat. Befejeződött a Kirendeltségen a vizesblokk felújítása - zárult a polgármesteri beszámoló.

A napirendek tárgyalása következett, melyek közül néhányat a fontosabbakból.

- A Nagy Sándor úti volt református temető beépítése miatt a Részletes Szabályozási Tervet módosítani kell. A közmegehallgatást követően a polgármester javaslatára a testület a döntést elnapolta a téma jobb megismerése céljából.
- A 2007. évi költségvetési rendelet elfogadása vita nélkül megtörtént. Elmondható, hogy a megszorító intézkedések ellenére a testület és a hivatal dolgozói a lehetőségekhez képest jó munkát végeztek. Működési hiány nincs, a tervezett 194 millió forint felhalmozási célú hiány közel 1 milliárd forint fejlesztést tesz lehetővé.
- Rendeletet alkotott a képviselő-testület a beruházások rendjéről, mely rendelet az önkormányzati és intézményi beruházások előkészítését és megvalósítását egyértelművé teszi.
- A települési szilárd hulladékkal kapcsolatos rendelet tárgyalásánál a polgármester fontosnak tartotta megjegyezni, hogy a jövőben végig kell gondolni a térítéses hulladékgyűjtést. A lakossági hulladékszállításért a város 60 millió forintot fizet ki, mely összegből például utak épülhetnek.
- Megváltozik a környezetvédelmi egyesületek támogatási rendszere is. Míg korábban az üdülők tulajdonosai a saját egyesületükbe fizették az építményadót, az adórendelet módosításából adódóan ez évtől adóként a városnak kell megfizessék. Az így befizetett építményadó kiegészül a környezetvédelmi bírságokból befolyt összegekkel, és az egyesületek pályázhatnak rá.
- Rendeletet alkotott a képviselőtestület a kegyeleti kérdésekről.
- Sor került a Közbeszerzési Szabályzat felülvizsgálatára és elkészült az éves Közbeszerzési Terv.
- Sok gyomaendrői polgárnak okoz bosszúságot a helyi tömegközlekedés. Az autóbusz pályázat értékelése megtörtént. A jelenlegi üzemeltető DOMUSZBUSZ Kft volt az egyedüli pályázó. A közeljövőben végig kell gondolni a menetrendet, a kft szóbeli ígéretét és egy szerény, de ugyanakkor biztos közlekedés megvalósítását.
- Megállapodást kötött az Önkormányzat a kisebbségi önkormányzatokkal.
- Két napirendi pontban foglalkozott a testület Városi Zene és Művészeti Iskolával. A kormányzati intézkedések szükségessé teszik a maximális csoportok kialakítását, melyet a képviselők számszerűen meghatároztak.
- A képviselők megszavazták a támogatási alapok kiírását.

Az Ifjúsági alap 900 ezer forint, a sportalap közel 15 millió forint, a civil szervezetek támogatási alapja 10,5 millió forint.

- Sok fiatal nem elégedett a város tanulmányi ösztöndíj rendszerével. Sajnos a források meghatározók, ezért a most kiírt pályázat is szerény. Évente két fiatal nyerhet el egy-egy fél-évre 40 ezer forint ösztöndíjat. Az őszi félévre lehet először pályázni, a beadási határidő szeptember 30.
- A képviselő-testület tervpályázatot írt ki az endrői városrészközpont rendezésére. A részletes tervezési programot az alábbi pontok szerint fogadják el a város képviselő-testülete: forgalmi szabályozás, emelt szegélyek, leálló sávok, esetleges körforgalom kialakítása, helyi autóbuszjárat megállóinak kialakítása, esetleges áthelyezése, kerékpárút tervezése az általános iskola biztonságos megközelítése érdekében. Gyalogjárdák és sétányok kialakítása, zöldterületek rendezése, utcabútorok elhelyezése; térvilágítás, vízjárték, térplasztika, stb...
- A Hősök terét körülölelő helyi építészeti értékek felújítása (Polgármesteri Hivatal Kirendeltség épülete és kertje, Híd-fő Étterem épülete és kertje).

Köszönet az 1%-ért!

Az alábbi gyomaendrői civil szervezetek köszönik az eddigi jóindulatot mindazoknak, akik adójuk 1%-ával korábban is támogatták alapítványukat, egyesületüket. Remélik és kéri, az ez évi támogatást is.

Endrői Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány, célja az egyházi temetők karbantartása, újra megnyitásokkal kapcsolatos költségek fedezése, a templom belső felújításának támogatása.

Adószám: 18380761-1-04.

Endrődiek Baráti Köre Egyesület, célja a hagyományok ápolása, az elszármazottakkal való kapcsolattartás.

Adószám: 19182030-1-04.

Élet Másokért Közhasznú Egyesület, célja a rászoruló gyermekek és felnőttek segítése, támogatása.

Adószám: 18384215-1-04

Honismereti Alapítvány, célja a helyi hagyományok megőrzése, publikálása, az Endrői Füzetek, stb.

Adószám: 19056274-1-04

Hittel a Holnap Ifjúságáért Alapítvány, célja a Szent Gellért Katolikus Iskola támogatása. Ez a helyes adószám, a korábbi számban hibás!!!!

Adószám: 18372276-1-04

Cukorbeteg Gyomaendrői Klubja, célja a cukorbetegek oktatása, segítése.

Adószáma: 18378272-1-04

Önkéntes Tüzoltó Egyesület Kiemelkedően Közhasznú Egyesület célja az élet és vagyon védelme városunkban és környékén.

Adószám: 18371608-1-04.

Hallható Hang Alapítvány, célja a zeneiskola hangszerállományának gyarapítása.

Adószám: 18379383-1-04

Gyomaendrői Városi Sportegyesület, célja a helyi if-

júsági és labdarúgó sport támogatása.

Adószám: 18370827-1-04.

Dr. Farkas János Alapítvány, célja a külterületen felnövő tehetséges, hátrányos helyzetű fiatalok tovább tanulásának támogatása.

Adószám: 19062255-1-04

Óregszőlői Gyermekéért Alapítvány, célja a külterületen felnövő hátrányos helyzetű gyermekek közép és felsőfokú tanulmányainak támogatása.

Adószám: 18376184-1-04

Selyem úti Óvodáért Alapítvány célja az óvodás gyermekek kirándulásainak támogatása, az óvodai felszerelések színvonalának javítása.

Adószám: 18379778-1-24

Gyomaendrői Siketek és Nagyothallók Közhasznú Alapítvány, célja a gyomaendrői siketek és nagyothallók segítése.

Adószám: 18380558-1-04

Klincs Az Életed Közhasznú Alapítvány, célja a Gyomaendrődön fogyatékkal élők segítése, a Gondozási Központ ez irányú tevékenységének támogatása, felszereléseinek javítása.

Adószám: 18386932-1-04

A Napsugár Óvodáért Közhasznú Alapítvány, célja a Szabadság úti és a Fő út 85 sz. alatti óvodák gyermekeinek tanulási, játékos feltételeinek jobbítása, az óvodák tárgyi feltételeinek javítása.

Adószám: 18386248-1-04

Templárius Alapítvány támogatja a „Segítsünk a rászoruló gyermekeknek!” játékos célú adakozást.

Adószám: 18856617-1-17

Gyomaendrői Mentőal-apítvány: célja a mentőállomás berendezésének, felszerelésének és a mentéstechnikai eszközöknek a bővítése.

Adószám: 18376713-1-04

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

MEGHÍVÓ - Az Endrődiek Baráti Köre a szokásos tavaszi találkozóját Budapesten a szokott helyen tartja 2007. március 11-én vasárnap 10 órakor.

ÜNNEPJÜNK EGYÜTT MÁRCIUS 15-ÉN

Nemzeti ünnepünkön, március 15-én csütörtökön délelőtt 10 órakor kezdődik az ünneplés. 10 órakor szentmise, majd Latorcai János ünnepi szónoklata hangzik el, és a Kner Imre Gimnázium ünnepi megemlékezése. Ezután koszorúzás az endrődi városrészen, a Hősök terén.

MEGHÍVÓ

A 25 éves Gyomaendrőd rendezvénysorozat részeként Balogh Tamás: Álmodozók irkafirkája című kötetének bemutatója 2007. március 16-án (pénteken) 17. 30-kor kezdődik az OMart könyvesboltban. Az íróval Kiss László, a Bárka folyóirat szerkesztője beszélget.

Szeretettel várunk minden kedves érdeklődőt.
OMart Könyvesbolt és Kulturális Műhely
5500 Gyomaendrőd, Fő út 216.
(06 66 - 284 815)

AZ ENDRŐDI KÖZÖSSÉGI HÁZ HÍREI

Bemutatók lehetősége amatőr énekeseknek, zenészeknek

Az Endrődi Közösségi Ház március 31-én szombaton 15 órai kezdettel bemutatók lehetősége nyújt amatőr magyarnóta- és operetténekeseknek. Kérjük, a zenei alapot hozzák magukkal. Az amatőrök bemutatkozása után Szilágyi Ida, magyarnóta- és operetténekes lép színpadra.

Április 7-én szombaton az Újhold együttes ad koncertet a házban. Az Újhold műsora előtt amatőr zenészek mutatják be rövid produkciójukat.

A nem hivatásos művészek a jelentkezésüket március 19-ig adhatják le a közösségi házban személyesen, vagy a (66) 386-917-es és a (20) 770-77-77-es telefonszámon, vagy a kozosseghaz@fibermail.hu e-mail címen.

Az Endrődi Közösségi Ház márciusi további programjai:

Ágról szakadt Tilinka, A Békés megyei Napsugár Bábszínház előadása: március 2. (péntek) 10.00 óra

Emlékezés Jacques de Molay-re, a Templomos Lovagrend utolsó nagymesterére: március 17. (szombat) 13.00

Civil összefogás Gyomaendrődön

Az Endrődi Közösségi Ház kezdeményezésére, az együttműködés lehetőségeit keresve tízezerhez civil vezető a Gyomaendrőd Civil Műhely keretében január 20-án pályázati tréningen találkozott, majd február 17-én immár másodszorra jött össze az Endrődi Közösségi Házban.

Pocsajiné Fábán Magdolna, a Közösségfejlesztők Békés Megyei Egyesületének titkára a közös gondolkodás előnyeiről szólt, megemlégette a békési, kondorosi, szeghalmi, mezőkovácsi és orosházi példákat. Felhívta a figyelmet a Nemzeti Civil Alapprogram várhatóan márciusban megjelenő pályázataira. Hajnal Edit, a Békés Megyei Civil Szolgáltató Központ munkatársa a műhelymunka keretében a civilek előtt adódó problémákról faggatta a résztvevőket, és az ezek megoldásaira is adott tippet.

Várfi András polgármester a város fejlesztési tervéről adott tájékoztatást, elmondta a város legnagyobb gondja a munkanélküliségből adódó szegénység. Ezért a város vezetése - bár ez nem kötelező feladat - szükségesnek tartja, hogy közreműködjön a munkahelyteremtésben. Erre az ipari parkban, illetve a turisztika területén látnak lehetőséget. Az ipari parkban új befektetőket várnak, illetve újabb vendégek fogadása érdekében tovább bővítik a Liget fürdőt. Hosszabb távú tervezés érdekében ez évben a város elkészítette új turisztikai koncepcióját. Várfi András kérdésre válaszolva kifejtette a város elsősorban a nemzeti ünnepek méltó megrendezésében kéri a civilek közreműködését, a több napos ünnepségsorozatban vállalhatnák egy-egy nap programjának megszervezését.

A jelenlévők megegyeztek abban, hogy legközelebb - szintén az Endrődi Közösségi Házban - március 9-én 15 órakor találkoznak, amikor a Nemzeti Civil Alapprogram idei új kiírásairól hallgatnak meg tájékoztatást. Erre az alkalomra várják azokat a civil vezetőket is, akik eddig nem vettek részt a közös gondolkodásban.

Molnár Lajos

A GYOMAI KATONA JÓZSEF MŰVELŐDÉSI KÖZPONT MÁRCIUSI AJÁNLATA

Várjuk mindazokat, akik valamilyen gyűjteménnyel rendelkeznek (bélyeg, pénz érme, érem, képeslap, szalvéta, kártyanaptár, kider figura, matricák stb.)

és szívesen találkoznának gyűjtőtársakkal, akikkel csere-berélnének.

Következő foglalkozás: 2007. március 1. csütörtök 17 óra, valamint április 5. 17 óra.

Kérjük, hozza el gyűjteménye néhány darabját!

03. hó 03-án du. 3 órától Gyomaendrődön, a Katona József Művelődési Központban Csak tiszta forrásból ... címmel SZOMSZÉDOLÁS Mezőberény város hagyományörzőivel.

A műsorban közreműködnek:

Mezőberényből: Népdalkör, Citerazenekar

Gyomaendrődől: az Őszidő Nyugdíjas Klub népdalköre és szolistái, a Barátság Klub énekkara és szolistái, a Városi Zene- és Művészeti Iskola énekes és hangszeres szolistái, vers- és mesemondó diákok, felnőttek.

A két város tárgyaló népművészeti termékeiből kiállítás látható hétköznap 9-16 óráig.

A rendezvényre a belépés díjtalan.

Minden érdeklődőt szeretettel várnak a szervezők:

Petőfi Sándor Művelődési Központ - Mezőberény Katona József Művelődési Központ - Gyomaendrőd

Március 8-án 10 órától az Őszidő Nyugdíjas Klub nőnapj és március 15-i műsoros rendezvénye, ebéddel.

Március 20. 17 óra az Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet Részközgyűlése

Tavasváró az operett csillagaival március 21-én 18 órától.

Közreműködnek a fővárosi Operett Színház tagjai:

Oszwald Mária primadonna, Szóka Julianna primadonna, Virágh József bonviván.

Zongorán kísér: Ligeti Éva a Színművészeti Egyetem korrepetitora
Belépő: 780 Ft; 980 Ft

Jegyek elővételben a Művelődési Központban kaphatók, illetve megrendelhetők a 66/283-524-es telefonszámon.

2007. március 7. 15 óra

DÖK - KÖR a helyi iskolák diákönkormányzati vezetőinek összejövetele.

25 éves Gyomaendrőd - A környezet ahol élünk

Digitális fotó- és filmpályázat

Várjuk a telefonnal, digitális fényképezőgéppel, illetve kamerával készült alkotásokat,

amelyek rávilágítanak környezetünk ártalmaira.

Elküldendők:

a gyekatmuv@internet-x.hu e-mail címre

folyamatosan, április 10-ig.

A zsűrizést követően a legjobbak díjazásban részesülnek. A munkából kiállítás készül, megjelennek a helyi lapokban, illetve a kábel TV-n.

Eredményhirdetés április 23-án a FÖLD napja rendezvényen.

Áprilisi előzetes

Április 2-án Városi Bor és Szárazkolbász verseny

A Kis Bálint Általános Iskola hírei

Mezőberényben, a Városi Könyvtárban 2007. február 6-án rendezték meg a területi Kazinczy Szépkiejtési Versenyt.

Intézményünket a következő tanulók képviselték: 5-6. osztályból Gyuricza Tamás, aki 4. helyezést ért el, míg Hunya Gréta szép, kifejező olvasása miatt a képzeletbeli dobogó első fokára állhatott.

A 7-8. osztályosok közül 4. helyre sorolta a zsűri Arnótszky Juditot, Ujhelyi Brigitta pedig kiváló teljesítménye miatt 2. helyezést ért el.

Mind a négy tanulót Hunya Jolán tanárnő készítette fel a versenyre.

In memorian

Szülőföld: Bölcso, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved bilyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Timár Máté

Dr. Balogh Imre

c. esperes, ny. plébános,
gyémántmisés áldozópap

(1913. november 4. – 2007. január 10.)

Csorváson született 1913. november 4-én, mélyen vallásos egyszerű parasztszaládból. Mint kis elemi iskolás, szorgalmasan ministrált a csorvási templomban.

Plébánosa fölfigyelt a buzgó és éles eszű fiúra. Lelkipásztori szeretettel nevelgette és anyagilag is jelentősen támogatta a középiskolai tanulmányai folyamán.

Debrecenben érettségizett a Római Katolikus Szent József Reálgymnáziumban 1934-ben. A teológiát Szegeden végezte az Egyházmegyei Teológiai Intézetben. 1939. április 30-án szentelte pappá a szegedi Fogadalmi Templomban Glattfelder Gyula csanádi megyéspüspök.

Május 7-én mutatta be

első szentmiséjét a csorvási templomban.

Majd következtek a munkával telített lelkipásztori évek, évtizedek. Lelkesen dolgozott mint segédlelkész Békéscsabán, Bárándon és Orosházán (1939-1944). 1945-ben Orosháza-Rákóczi-telepen már szervező lelkész. De erejéből és buzgóságából arra is

futja, hogy 1947-ig Orosházán hitoktató.

1947-1949-ig Szentetornyán lelkész. Itt egyházközségi újságot szerkesztett „Katolikus Figyelő” névvel. Ennek második száma már nem jelenhetett meg. Az ÁVO betiltotta. Nagy anyagi áldozatok árán és a hívek jelentős társadalmi munkájával tető alá hozta a tragikus körülmények között leégett plébániaépületet. Már csak a nyílászárók hiányoztak, amikor az ÁVO ismét akcióba lépett. Az ÁVO-s ügynökök jelentették alaptalan vádakkal a különböző hatóságoknál. Az Egyházmegyei Hatóság úgy húzta ki az ügy méregfogát, hogy elhelyezte őt a faluból. Így került Balogh atya a keleti határszélre Komádiba lelkésznek. Két évig tevékenykedik, vagyis 1949-től 1951-ig ezen a katolikus részről szórvány vidéken.

1951 decemberében már Debrecenben találjuk a Szent István plébánián. Itt négy évig dolgozik az Úr szőlőjében. 1955 szeptemberétől Debrecen második legnagyobb plébániája, a Szent László plébánia a működési területe. Itt végzi plébánosi teendőit 1968-ig.

1968. december 14-én veszi át a gyomai plébániát. Itt 10 évet tölt. Mind lelkipásztori szempontból, mind külső alkotások terén tevékeny évtized ez az időszak a gyomai egyházközség életében.

Most is hálával emlegetik a hívek tevékeny, kedves személyét.

1978-ban, 65 éves korában nyugdíjazását kéri gyengülő egészségi állapotára hivatkozva. A debreceni Nagyerdő szélén épült kis lakásába vonult vissza. De a Szent László plébánián segített, amíg az egészségi állapota engedte. Egészen idős korában – püspöki engedéllyel – otthonában misézgetett.

2007. január 10-én életének 94., papságának 68. évében hosszú, türelemmel viselt szenvedés után, szentségekkel megerősítve, hazaérkezett az örökkévalóságba.

Az engesztelő szentmisét paptestvérünkért a csorvási templomban Dr. Kiss-Rigó László Szeged-Csanádi Megyéspüspök atya mutatta be Gyulay Endre nyugalmazott Szeged-Csanádi Püspök atyával és 14 paptestvérel együtt 2007. január 19-én. Ezt követően a csorvási katolikus temetőbe kísértük. A temetési szertartást Gyulay Endre ny. Püspök Atya végezte.

Földi életünk, így papi életünk méltatása is a jóságos és irgalmas Istenre tartozik. Úgy érzem, hogy én személyes élményeim és aranymisés szentképének két szentírási idézete alapján tudom ezt megtenni – igen hiányosan.

Az egyik idézet: „Legyetek örvendezők a reménységben, béketűrők és állhatatosak az imádságban.” (Róm 12,12) Úgy tapasztaltam, hogy ennek a Szent Pál tolmácsolta isteni üzenetnek a szellemében élt és tevékenykedett. Mindig lelki derű áradt a tekintetéből. Sejtésem szerint nála ez az isteni ígéretek teljesülésének a biztos reményére alapozódott. Ezt a nagy kegyelmet a békés, kitartó imában tudta kikönyörögni az Istentől.

Aranymisés szentképén a záró idézet: „Kérlek titeket, testvérek, segítsetek imádságaitokkal.” (Róm 15,30)

Érezte, elégtelen mivolta tudatában, hogy önmaga formálásában és lelkipásztori munkája hatékonyságában is rászorul a lelki testvérek imádságos segítségére.

Kedves Imre Bácsi! Ha eljutsz az örök Főpaphoz, közbenjáró imáddal segíts minket is célba érni.

Timár Mihály
gyomai plébániai kormányzó

A Demokratában olvastuk...

Beszélgetés Orbán Viktorral
(részlet) A KDNP-ről...

A kereszténydemokratákkal való közös munka izgalmas és inspiráló. Egy olyan jelenségről is szó van, amelyet sokáig nem tudtunk elrendezni — magunkban sem. A KDNP szigorúan világnézeti alapon működik. Bár nem lényegtelen számukra, hány voksot kapnak, de nem ez a legfontosabb. Ugy gondolkodnak, „vagyunk, akik vagyunk, kapunk, amennyit kapunk”. Elsősorban nem a programjukra, hanem az annak alapját adó világnézetre kéri a támogatást. Ez egyedülálló a magyar politikai életben.

Örömmel működöm együtt velük. Sőt néha egy kicsit irigylem is őket. A legnagyobb értékük, hogy úgy képviselik megalkuvás nélkül a saját értékrendjüket, hogy eközben nem válnak ellenségessé a polgári oldal legnagyobb erejével szemben. Nem arra használják energiájukat, hogy másokat kioktassanak. Ilyen értelmes munkamegosztásra a jobboldal eddig csak elvétve volt képes, s ezért tisztelettel adozom Semjén Zsoltnak. A kereszténydemokraták azt is tudják, hogy világnézeti értékeik hatékony képviselője, a kormányra kerülés csak akkor lehetséges, ha a nagy néppárttal, a Fidesszel stratégiai együttműködést alakítanak ki. De van másik oldala is az éremnek: a Fidesz nem fogad el a velük való egyeztetés nélkül programot és azt is tudja, csak a KDNP által is támogatott elnök képes összefogni a jobboldal erőit, ami minden siker elsőszámú feltétele.

- Továbbra is marad a jelenlegi „párt a pártban” rendszer?

Igen, nincs okunk változtatni. Ami nem romlott el, azt nem kell megjavítani.

ISKOLÁBA HÍVOGATÓ...

A KIS BÁLINT ÁLTALÁNOS ISKOLA SZÜLŐI TÁJÉKOZTATÓJA

Kedves Szülők!

Köszöntjük Önöket abból az alkalomból, hogy gyermekük ösztől első osztályos tanuló lesz!

Minden évben izgalmakat, várakozásteli hangulatot idéznek elő a tavaszi hónapok, amikor az óvodások beiskolázására kerül sor. A szülőkhöz él a szorongás, milyen lesz az iskola, hogyan állja meg a helyét gyermekük az új körülmények között. A kisdíjak számára is meghatározó pillanat az, amikor megkezdik általános iskolai tanulmányaikat.

Az iskolaválasztás megkönnyítéséhez szeretnénk segítséget nyújtani iskolánk életének rövid bemutatásával.

Városunk legnagyobb általános iskolájaként 573 tanuló nevelését-oktatását 45 pedagógus biztosítja, valamint 22 technikai dolgozó segíti.

A Hősök úti épületben az 1-4. évfolyam, Jókai és a Fő úti épületben 5-8. évfolyam diákjai tanulnak.

Első évfolyamon kiemelt feladatunknak tekintjük az olvasás, írás, számolás biztos megalapozását.

Az alapkészségeken túl fontosnak tartjuk az idegen nyelv és az informatikai alapismeretek oktatását is.

Ezért már első évfolyamtól lehetőséget biztosítunk az emelt szintű angol, illetve német nemzetiségi nyelvtanításra, egyéni választás alapján.

Negyedik évfolyamtól valamennyi tanuló tanórai keretek között tanulja az angol vagy német nyelvet.

Felső tagozatos tanulóink a bontott idegen nyelvi tanórák mellett angol és német tehetséggondozáson, szakkörön, nyelvvizsgára- és középiskolára történő előkészítő foglalkozáson is gyarapíthatják nyelvtudásukat.

Az egészséges életmód keretén belül kisdíkjainkat minden nap jól kidolgozott tartásjavító gerinc-, illetve nyújtó gyakorlatokkal és lúdtalpjavító feladatsorokkal fejlesztjük.

Harmadik évfolyamtól testnevelés óra keretében szakképzett úszásközpont segítségével, heti két órában, valamennyi tanulóknak térítésmentesen sajátíthatja el az úszás alapjait.

Az iskolai testnevelési órák és sportfoglalkozások keretében a sportolási lehetőségek széles skáláját kínáljuk diákjainknak. Az országos második és harmadik helyezésekkel büszkélkedő tornászainkat, valamint a kézilabda-, foci- és röplabda szakosztály munkáját a Kis Bálint Sportegyesület támogatja.

A tanulási nehézségekkel küzdő diákjaink felzárkóztatását logopédus, fejlesztő- és gyógypedagógus segíti. Biztosított a gyógytestnevelés is.

A tanórai kereteken túl tanórán kívüli szakköri-, sportköri-, tehetséggondozó- és felzárkóztató foglalkozásokon mélyíthetik el ismereteiket diákjaink.

Szakköreink:

énekkar	furulya
irodalmi színpad	média
újságíró	dekoratőr
informatika	honismeret
rajz és tűzzománc	

Tehetséggondozásunk szinterei:

- ◊ nyelvvizsga előkészítő foglalkozás
- ◊ felvételi előkészítő foglalkozás
- ◊ tantárgyi foglalkozások

Évek óta eredményesen szerepelnek tanulóink különböző szintű tantárgyi- és sportversenyeken, vetélkedőkön.

A szabadidős tevékenységeket, programokat Diákönkormányzatunk szervezi nagy sikerrel.

Iskolánk életéről a SULI-TÜKÖR című iskolaújság ad tájékoztatást.

Szabadidős programjaink közül a legnépszerűbbek:

- ◊ Bálint-Valentin Napi Kavalkád
- ◊ Kis Bálint Napok rendezvénytársaság
- ◊ farsang
- ◊ játszótéri foglalkozások
- ◊ házi versenyek, vetélkedők
- ◊ Darvas Tibor Emlékversenyek
- ◊ kirándulások, erdei iskola, táborozások
- ◊ papírgyűjtés
- ◊ jeles napokhoz kapcsolódó hagyományörző délutánok
- ◊ ünnepi megemlékezések
- ◊ színház-, hangverseny- és mozi látogatása

Tanító néni, akik várják a kisdíjakokat:

Epresi Mihályné, Ilike néni: „Vallom, hogy az egyik legszebb hivatás az apró gyermekeket megtanítani írni, olvasni, számolni.”

Tóth Andrásné, Magdika néni: „Meggyőződésem, hogy jól tanítani csak szeretettel lehet.”

Orbán Józsefné, Rózsika néni: „Hiszem, hogy nevelni és oktatni szeretettel és türelemmel lehet.”

Sok szeretettel várjuk az érdeklődő szülőket a

NYÍLT NAPOKRA 2007. március 12-13-14-én
az első két tanítási órára, és a
„SULIKÓSTOLÓRA”, amelyet 2007. március 9-én 15⁰⁰ és 18⁰⁰
óra közötti időpontban rendezünk meg a
Hősök úti iskolaépületünkben.

Katolikus oldal

MÁRCIUSI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és 17 órakor. Hétköznapokon reggel fél 8-kor.
Szombat esténként 5-kor litánia. Nagyböjttben péntekenként 5-kor,
vasárnap fél 5-kor keresztút.

Szent Gellért Iskola kápolnájában

március 11-én és 25-én vasárnap fél 12-kor.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor.

Kedden, csütörtökön, pénteken és szombaton este 5-kor.
A szombat esti előesti mise vasárnapi mise. Nagyböjtt péntekjein fél
5-kor keresztút.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap 17 órakor,
hétfőn reggel 8-kor.

Szombaton 17 órakor vasárnapi előesti mise.
Nagyböjtt péntekjein fél 5-kor keresztút.

MÁRCIUSI ÜNNEPEK

4. vasárnap: Nagyböjtt 2. vasárnapja
11. vasárnap: Nagyböjtt 3. vasárnapja
18. vasárnap: Nagyböjtt 4. vasárnapja
19. hétfő: Szent József, a Boldogságos Szűz Mária jegyese
25. vasárnap: Nagyböjtt 5. vasárnapja
26. hétfő: Gyümölcscsoltó Boldogsasszony

NAGYBÖJTI LELKIGYAKORLATOK:

Hunya (15 óra) Endrőd (17 óra),
március 19-20-21 hétfő, kedd, szerda
Vezető: Fazakas Attila békécsabai káplán

Gyoma:
március 29-30-31 (17 óra)
Vezető: Iványi László endrői plébános

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László tb. kanonok, plébános

NAGYBÖJTI PÜSPÖKI KÖRLEVÉL

Kedves Testvérek!

Néhány nappal ezelőtt, hamvazószerdán megkezdődött a negyvennapos nagyböjtt, a húsvétra való felkészülés időszaka. Úgy érezzük, hogy egyre betegbb társadalomban élünk levegőt kapkodva, az élet anyagi és szellemi feltevélei egyre romlanak. Mindezért hajlamosak vagyunk a közönyre, a tehetetlenségre való belenyugvásra, az önsajnálatra és az egymásra mutogatásra. Mi azonban, Krisztusban hívők lehetőséget kapunk az Ő teljes és végérvényes győzelmének feltámadásának ünnepére, húsvétra készülve, hogy a liturgia által vezetve és Isten szavára jobban odafigyelve testben-lélekben megújuljunk, életünket jobbá, értelmessebbé és boldogabbá tegyük. Azt kívánom egyházmegyénk közössége minden tagjának, hogy ilyen értelemben élje meg tudatosan Isten ajándékaként ezt a most megkezdett negyvennapos időszakot.

Az a három idézet az Írásokból, mely elhangzik Jézus szájából a mai evangéliumban mindannyiunk számára megfontolandó figyelemzést.

„Nemcsak kenyérrel él az ember.” A divat, a korszellem, butító ideológiák, az együgyű reklámok, az értelmetlen fogyasztásba való hajszolás mind-mind azt próbálják sugallni, hogy a kenyérben és a cirkuszban, azaz csak az orrunkig látva kizárólag rövid távú célok kergetésében, ösztöneink akár perverz kielégítésében, saját kényelmünk önző elérésében keressük boldogságunkat. Az állatok biztosan örülnek a kellemes körülményeknek az állatkertben, Isten azonban bennünket embereket szabadságra, gondolkodásra, szeretetre, a vele való partneri viszony megélésére teremtett. Csak ez adhat boldogságot, értelmet életünknek. Ennek tudatosítását, ennek elérését segíti a böjtt és az önfegyelm gyakorlásának ma is korszerű, testi-lelki egészségünket szolgáló eszközei és módszerei, amelyeket ajánlok mindenkinek a nagyböjti időszakban.

„Urada Istenedet imádd és csak neki szolgálj!” Akárhányszor neveltség és szánalomra méltóvá válunk a mindennapi életben, amikor önállóságunkat büszkén védve, Isten-

től féltve az ő akarát nem keressük, lelkiismeretünk szavának nem engedelmességek, de a bennünket kihasználóknak mindenképpen meg akarunk felelni, vagy önimádatunkban saját magunk korlátainak, hiányosságainknak karikatúrájává válunk. Valódi emberi méltóságát, önállóságát csak az tudja megőrizni, aki nem érdeket, divatot, saját kényelmét, a pénzt vagy saját magát imádjá, hanem egyedül Istent.

„Ne kísértsd Uradat, Istenedet!” Istentől el lehet fordulni, Őt lehet provokálni, Őt lehet tudatlanra venni. Ő elég nagy ahhoz, hogy mindezt megengedje, és közben mosolyogjon rajtunk. De nem neki van szüksége ránk, hanem nekünk rá. Nem mi teszünk szívességet neki, hanem Ő kínálja ingyenes szeretetét nekünk, s az életünk csak akkor lehet értelmes és boldog, ha tudatosan válaszolunk erre a szeretetre. Jézusnak ezekkel a mai evangéliumban elhangzott figyelemzeteivel buzdítok mindenkit, egyházmegyénk családjait és közösségeit a nagyböjti időszak által kínált lehetőségek kiaknázására a Krisztusba vetett hitünk megerősítése és keresztény életünk megújítása érdekében.

Ma van a kommunizmus áldozatainak emléknapja is. Imádságos együttérzéssel gondolunk azokra a már elhunyt, vagy még közöttünk élő testvéreinkre, akiket a kommunista diktatúra fizikai és szellemi terrorja megnyomorított, emberi méltóságában megalázott, üldözött, száműzött, megkínzott és kegyetlen igazságtalansággal sújtott. Hálát adunk Istennek azoknak fényt sugárzó és erőt adó példájáért, akik hősiességgel ellenálltak, mint például Mindszenty József bíboros vagy Ravasz László református püspök. És kötelességünk megtenni minden tőlünk telhetőt annak érdekében, hogy ne verhessenek gyökeret társadalmunkban újfajta rejtőzködő diktatúrák: a gyűlölet, a félelem, a divat, a maffia érdek, vagy a kényelem diktatúrái.

Ma már mindannyian látjuk, hogy azok a sebek, melyeket a kommunista diktatúra évtizedei ütöttek a társadalomban, mára nem hogy nem gyógyultak be, hanem egyre gennyesebbek. Reményt a gyógyulásra leginkább a fel-

növekvő nemzedékek valódi értékekre alapozó keresztény nevelésének biztosítása jelenthet. Ezért olyan égetően fontos a jövő szempontjából a keresztény iskolák ügye. Az előbb említett Ravasz László református püspök pontosan hatvan évvel ezelőtt így nyilatkozott az Új Ember című hetilapnak egy interjú keretében: »a vallás általában az emberi műveltségnek, különösképpen a kereszténység a nemzeti műveltségnek olyan lényeges alkotó része, amelynek ismerete nélkül maga az emberi, illetőleg a nemzeti műveltség hiányos.« Továbbá: »az egyházi iskolák fenntartása a kereszténység szentségéből fakadóan kötelessége a keresztény szülők társadalmának... a szülőknek az a joga, hogy gyermekeiket keresztény iskolába neveltessek, a lelkiismereti szabadság, a vallásos meggyőzés legbensőbb lényegéhez tartozik és soha semmiféle intézkedéssel meg nem hiúsítható. Csak ahol az állam egy párt tulajdonában van, lehet elképzelni azt, hogy az iskoláztatás kizárólagos állami jog és az állampolgárnak kötelessége abban az iskolában azt a műveltséget sajátítani el, amelyet az állam előír.« Az egyházi iskolák finanszírozásáról a püspök ezt nyilatkozta: »a maga sorsáról szabadon határozó nép maga dönti el, hogy az általa befizetett adókból milyen iskolákat tartssanak fenn... az állam nem tesz szívességet az egyháznak, ha segítyt ad iskoláihoz, az egyház nem tesz szívességet az államnak, ha számára jó polgárokat nevel, mert maga a nép döntött afelől, hogy mennyi felekezeti iskolára van szüksége, mennyi államira s maga a nép az, amelyik mindegyiket fenntartja.« A nagy református püspök hatvan évvel ezelőtt leírt gondolatai ma is időszerűek. Azzal a különbséggel, hogy ma nem állami segítyt várunk egyházi iskoláink működéséhez, hanem egyenlő elbírálás alapján egyenlő támogatást. És ha ez jelenleg nem is teljesül egészében, annál inkább fontosnak tartjuk katolikus iskoláink hálózatának fejlesztését és bővítését. Ezért tartunk minden évben, az idén a mai napon gyűjtést templomainkban, közösségeinkben a katolikus iskolák javára. A mai napon összegyűlt persely adományokat az egyházmegyénk által fenntartott kilenc meglévő és az ősszel induló három új katolikus óvoda,

iskola fejlesztésére fordítjuk. Az is nagy segítséget jelent, ha a személyi jövedelemadó egy százalékát a Római Katolikus Egyház mellett minél többen egyházmegyénk oktatási célú alapítványának ajánlják fel melynek neve: Tanitsatok Alapítvány, adószáma: 19081661-1-06. Kérem, hogy egyházmegyénk minden felnőtt tagja felelős módon járuljon hozzá közös ügyünkhöz, így építve közös jövőnket.

Szeged, 2007. február. 25., nagyböjt 1. vasárnapja

Kiss-Rigó László
püspök

BÉRMÁLÁS ENDRÖDÖN

Június 17-én vasárnap délelőtt Endrődön bérmálás lesz. Bérmálkozhatnak azok a megkeresztelt ifjak, akik már voltak első-áldozók, és a bérmáláskor már betöltötték 13. életévüket. Jelentkezni lehet az endrődi plébánián, vagy a Szent Gellért Katolikus Általános iskola hitoktatóinál.

EGYHÁZKÖZSÉGI VACSORA

Im már 2000-tól tartjuk egyházközségi, alapítványi vacsoránkat az Endrődi Községi Házban. Idén több, mint 130-an vásároltak vacsorajegyet, ami minden várakozásunkat felül múlt. Voltak Hunyáról és Gyomáról is vendégeink. Megtisztelt bennünket Domokos László

ló országgyűlési képviselő is, aki köszöntötte az egybegyűlteket, majd a Szt. Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány nevében beszámoltam az eddig végzett munkánkról, további feladatainkról. Ezt követően két fiatal tehetség mutatta meg tudását: Balogh Tímea szaxofonon, míg Gera Nikolett énekhangjával bővülte el a jelenlévőket. A végén Iványi László tb. kanonok üdvözölte az alapítványi vacsora résztvevőit.

A finom birkapörkölt elfogyasztása utáni jó hangulatról Tímár Zsolt gondoskodott. Az este bevételét (ami 112.000 Ft volt), az alapítvány számlájára befizetésre került. A támogatásból egyházi, katolikus temetőink rendbetételét segítjük.

Ezúton szeretném megköszönni segítségüket, hogy alapítványunkat eddig is sokan támogatták, továbbá azoknak, akik a vacsora megrendezésében és a főzésben részt vettek. Isten áldja meg kezeik munkáját, és sok erőt és jó egészséget kívánunk további életükhöz.

Alapítványunk neve és adószáma, amennyiben 1%-os felajánlását ide szeretné megtenni:

Szt. Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány
adószám: 18380761-1-01

Szabó Zoltánné
kuratóriumi elnök

RENDELKEZŐ NYILATKOZAT A BEFIZETETT ADÓ EGY SZÁZALÉKÁRÓL

A kedvezményezett technikai száma:

0011

A kedvezményezett neve:

Magyar Katolikus Egyház

Tudnivalók:

Ezt a nyilatkozatot tegye egy olyan postai, szabvány méretű borítékba, amely a lap méretét csak annyiban haladja meg, hogy abban a lap elhelyezhető legyen.

Fontos!

Ahhoz, hogy rendelkezése teljesíthető legyen, kérjük, hogy a borítékon az Ön nevét, lakcímét és adóazonosító jelét pontosan tüntesse fel!

Szeretettel meghívjuk a Szent Gellért Katolikus
Általános Iskolába

2007. március 5 – 6 – 7-én (hétfőn-kedden-szerdán)
az 1–2. órában tartandó
NYÍLT NAPRA.

2007. március 7-én (szerdán) 14-16 óráig

ISKOLA-KÓSTOLGATÓ

lesz, melyre a leendő első osztályosokat
várjuk szeretettel.

Az első osztályosok beiratása
a Szent Gellért Katolikus Általános Iskolában:

2007. március 19-20-21-én (hétfő, kedd, szerda) 8 – 17 óráig.

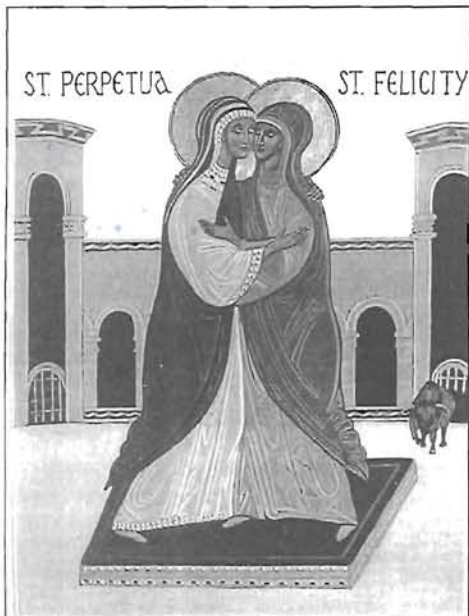
Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczó Géza

SZENT PERPETUA és SZENT FELICITAS

Ünnepük: március 7.

*Karthago, 202/203. március 7.

Perpetua és Felicitas, e két fiatal vértanú asszony, kiket -- társaikhoz hasonlóan -- Krisztus szeretete töltött be, a halálig tartó testvéri összetartozás ragyogó példaképét tárja elénk. Ez a magatartás valóság volt az első évszázadok fiatal Egyházában. Az Úr szavainak: „Ti mindnyájan testvérek vagytok” (Mt 23,8) megfelelően a keresztények kezdetől fogva ebben az egészen új és mély értelemben alkalmazták magukra a testvériség fogalmát. Ebből adódóan a férfi testvér mellett egyenlő jogokkal rendelkezett a nővér, s mint ilyent elismerték és szerették. Ez a kor felfogásához mérten valami hallatlan és minden képzeletet felülmúló dolog volt. Az a fiatal baráti csoport, amelyről most szólnak, e keresztény magatartást oly magától értetődő és emberi módon tette sajátjává, ahogy arra csak az ifjúság képes.

Perpetua, a Karthago környékén élő fiatal patriciusfelaség Felicitással, a rabszolgánéval együtt hitjelölt volt a keresztények közösségében, melyet általános megvetés övezett. Saturus hitoktató vállalta, hogy a keresztység fölvétele előtt a szükséges oktatásban részesíti őket és még néhány fiatal. Az ifjú csapat azonban rövid idő alatt áldozata lett Septimius Severus császár rendeletének, amely súlyos büntetés terhe alatt megtiltotta, hogy valaki zsidóvá vagy keresztényé legyen. A császár nyilvánvalóan kihalásra akarta kényszeríteni a keresztények népszerűtlen „szektáját”. Perpetuát és Felicitást hamarosan letartóztatták Saturnius, Secundulus és Revocatus hittanulókkal együtt. Perpetua még szoptatta első gyermekét, Felicitas pedig közvetlenül szülés előtt állt. Saturus, mihelyt értesült a rá bízott hittanulók elfogatásáról, önként jelentkezett, hogy védenecsei mellett állhasson.

Perpetua mint társaságbeli hölgy kiváló nevelésben részesült és jártas volt az írásban. Naplószerű följegyzéseket készített közös élményeiről, melyek a szenvedéstörténetről készült jegyzőkönyvvel együtt szó szerint ránk maradtak. Az előkelő ifjú hölgy, két szabad ember, egy rabszolga, egy rabszolgáné és a fiatal hitoktató testvéri közösségben állta a reá rótt kemény megpróbáltatást.

Perpetua, miután leírta, apja hogyan kísérte meg eredménytelenül - rávenni Krisztusba vetett hitének megtagadására, tudósít a keresztiségről, amelyet a foglyok a börtönben az első kínálkozó alkalommal megkaptak, és e szép szavakat fűzi hozzá: „Az Isten Lelke arra indított, hogy a keresztívztől ne kérjek semmi mást, mint a test türelmét.” Nem szabadulást, hanem minden rájuk váró veszedelemben türelmet és állhatatosságot kért a fiatal megkeresztelt nő magának és társainak.

Rövid ideig tartó szelídebb bánásmód után a foglyokat

egy sötét földalatti zárkában helyezték el. Hosszú, felörlő fogság után egy napon „hirtelen a reggeli mellől hurcolták kihallgatásra őket” a város fórumára. Váratlanul ismét föltűnt Perpetua apja. Magával hozta Perpetua gyermekét is, és megpróbálta leráncigálni Perpetuát az emelvényről e szavakkal: „Szánd meg a fiadat!” Hilarius helytartó, aki a kihallgatást vezette, szintén így beszélt: „Légy tekintettel atyád ősz fejére! Kíméld kisfiadat! Aldozz a császár üdvére!” -- Perpetua azonban kurtán válaszolt: „Nem!” -- Amikor a helytartó látta Perpetua határozottságát, még föltette a szokásos kérdést: „Keresztény vagy?” „Igen -- válaszolta --, keresztény vagyok.” Rögtön el is hangzott az ítélet, mely „az állatok elé” küldte a hitvallókat. „Ekkor vidáman tértünk vissza börtönünkbe” -- írja Perpetua. Nemsokára „fölragyogott győzelmük napja”. Először vadállatok elé vetették, majd tőrrel leszúrták őket.

A Depositio Martyrum március 7-én emlékezik meg a temetésükről. 1908-ban Aquinói Szent Tamás miatt március 6-ra tették át ünnepüket. 1969-ben, amikor Szent Tamás napját január 28-ra helyezték, visszakérültek március 7-re.

***

Amikor fogságukat megszigorították, ezt írta Perpetua: „Borzadva riadtam vissza, mert még sohasem tapasztaltam ilyen sötétséget. Borzalmas nap! Nyomasztó a hőség ebben az embertömegben. Szorongás a katonák gyalázatos zsarolási kísérletei miatt! És ehhez még a távol lévő gyermekem gondja is emésztett... Aztán mégis elértem, hogy a gyermek mellettem maradjon a börtönben. Így idővel magamhoz tértem, és megerősödtem, amíg gyermekemet gondoztam. Sőt lassan palotává lett számomra a börtön, úgyhogy szívesebben tartózkodtam ott, mint bárhol másutt.”

A rájuk váró sors bizonytalanságában Perpetua világgossáért imádkozott. Ekkor a következő álmot látta: Egy magas létra lábánál egy rémítő sárkány hevert, ők pedig a létrán egymás után fölkapaszkodtak az égbe, ahol örömmel fogadták őket. Saturus hágott föl elsőnek, és lekiáltott onnan: „Perpetua, várlak! De vigyázz, meg ne marjon ez a sárkány!” Perpetua így folytatja: „Azt válaszoltam: Nem fog bántani! Jézus nevében ráléptem a fejére, mint ha az lenne az első fok. Így tudtuk meg, hogy szenvedés vár ránk. Attól fogva nem is reménykedtünk a világban.”

A napló-lapok ökeresztény kiadója részletesen elbeszéli az elszakíthatatlan barátok utolsó napjait és vértanúságát. Többek között ezt mondja: „Ami Felicitást illeti, ő is részesült az Úr kegyelmében. Így történt: Mivel már a nyolcadik hónapjában volt, kínoztta a gond, hogy terhesége miatt elhalasztják vértanúságát. Nem volt szabad ugyanis terhes nőket kivégezni... Társai is erős gondban voltak, hogy jó társukat, akinek tulajdonképpen az ő társaságukban volna a helye, egyedül kell hagyniuk a remélt vértanúság útján. Ezért két nappal a cirkuszi játékok előtt közös fohászokodással imádkoztak az Úrhoz, és közvetlenül az ima befejezése után elkezdődtek Felicitásnál a fájdalmak. Amint nyolcadik hónapos szülésnél természetes, a szülés meggyötörte, nagy fájdalmai voltak. Akkor az egyik börtönőr azt mondta neki: Ha már most ekkora lármát csapsz, mit csinálj majd, ha a vadállatok elé vetnek? Ő azonban ezt válaszolta: Amit most szenvedek, azt én szenvedem, akkor azonban más valaki lesz bennem, aki helyettem fog szenvedni; mert én is őérette szenvedek! Egy leánykát szült, akit egyik nővérünk lányának fogadott és fölnevelt.”

Találónak alkalmazható rájuk a Zsoltáros szava:

„Tengernyi csapás hull az igazakra,
és mindezekből kiszabadítja az Úr őket.
Megőrzi minden csontjukat,
hogy azokból egy sem törhet össze.”

EMBERKÖZELBEN AZ OLVASÓ

Beszélgetés Sípos Tas Töhötöm gyomai református esperessel

Az elmúlt év karácsonyán bizonyára sokan látták a Hír Tv-ben a Családmesék sorozatban a kisújszöllési Sípos családról készült filmet. Első pillantásra úgy tűnhet, hogy ez csak egy film, ahogy a cím is mutatja, mese. Ilyen a valóságban nincs. De van, mert a hitből élő emberek életéről szól ez a film. Megvallom őszintén, egy kis hiányérzetem is támadt. Azt vártam volna, hogy ez a megkapó film egy fejezetet Gyomának is szentel, hisz mi tudjuk, hogy a család egyik ága itt él. Ezért legalább egy bekezdéssel, jelképesen szeretném folytatni a filmet.

Nagytisztelétű Esperes Úr!

Főleg azok kedvéért, akik nem látták a filmet, légy szíves, beszélj családodról. Honnan származtok, szülők, testvérek..

Szüleim Szentesről valók. Édesapám földműves, Édesanyám iparos családba született. Anyai nagyszüleinket nem ismertük, mert Édesanyám 10 éves korában árván maradtak. Ők 10-en voltak testvérek. Öten ér-

Az 5 fű mind lekipásztor.

Most pedig ejtsünk szót a Te családdról is.

1965-ben nőszültem meg. Itt a gyönyörű Templomunkban volt az esküvőnk. Feleségem előbb Békéscsabára a gyermekkórházba járt be dolgozni gyermekápolónőként. Haza kerülve egy rövid ideig bölcsődében, majd nyugdíjba menetelég a szülőotthonban dolgozott – annak bezárásáig.

Két gyermekünk: Tas Attila és Éva Tünde. Fiunk a békéscsabai kórházban dolgozik az orvosi egyetem elvégzése óta. Belgyógyász és kardiológus szakorvos. Az elmúlt évben neveztek ki főorvosnak. Tünde leányunk Szegeden a Tömörkény Gimnáziumban tanított mint magyar-ének szakos tanár férjhez mentelég. Akkor St. Luisba ment férjével, Fütő Róberttel, aki az ottani teológiát elvégezve lekipásztori diplomát szerzett. Az utolsó ot-tani két év során már mindkettőjüket arra készítették fel, hogy Magyarországra hazatérve a Házasság és

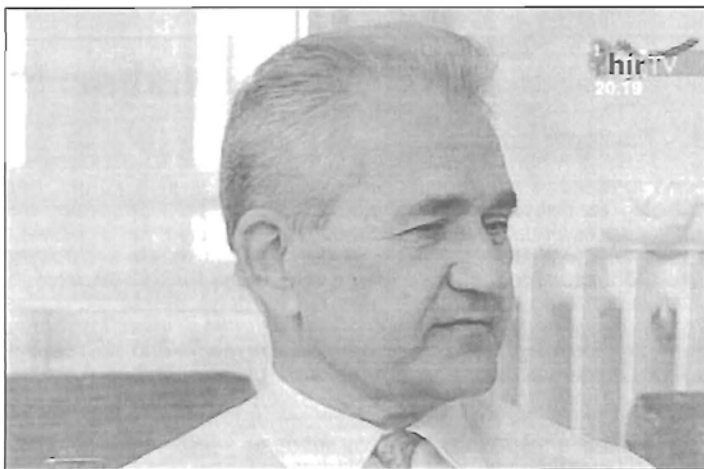
Családgondozás szolgálatát végezzék, mint misszionáriusok. Budapesten laknak és e szolgálat mellett két gyermeküket – a mi két kis unokánkat nevelik: Tünde Hajnalt és Csenge Adrient. (Természetesen a két legszebb unoka!)

43 éve szolgálod a gyomai gyülekezetet mint lekipásztor. Emellett egyházmegyei és egyházkerületi tisztségeid, feladataid is vannak. Ha most mérleget kellene készíteni, mit tartanál életed főművének?

Életem fő műve az, amit kezdettől a legfontosabbnak tartottam: a lelkesi szolgálat. Az egyházmegyei, egyházkerületi és zsinati tisztségeimet is szolgálatnak tartottam és tekintem. S ha ezekben bárhol és bárkinek is segíteni tudtam, anyaszentegyházamat építhettem, azért egyedül Istennek legyen dicsőség.

A gyomai negyvenhárom év alatt mi volt a legszebb élményed, legnagyobb örömed?

Nagyon sok volt, amit sorba szedni nem is tudok. De mindaz, amit úgy kaptam vagy úgy végezhettem el, hogy reménység feletti

volt vagy érdemeim feletti, az mindig örömmel töltött és tölt el. S boldog voltam és vagyok, amikor akár a legkisebb dolgokban is megérezhettem és érezhetem a szeretetet és megértést gyülekezetemben és mások részéről is.

Esperessé választottak, és február 24-én a Békési Református Egyházmegye ünnepi Közgyűlésén a gyomai Református Templomban az esperesi tisztségbe beiktattak.

Szeretettel gratulálok, és Isten áldását kívánom új szolgálatodhoz.

E tisztség hasonló, mint nálunk katolikusoknál, de különbözik is. Mivel újságunkat inkább katolikusok olvassák, légy szíves néhány szót szólni e tisztségről, jelentőségéről, az új feladataidról.

Az áldáskívánást itt is köszönöm.

Egyházunkban a legmagasabb előjáró tiszt a püspöki s ezután következik az esperesi tisztség. Röviden, két mondatban: az esperes felelőssége és szolgálata a rábízott anyagyülekezetekben és missziói gyülekezetekben folyó lelkesi szolgálatnak, a gyülekezeti életnek a felügyelete. E szolgálatok biztosítása, irányítása.

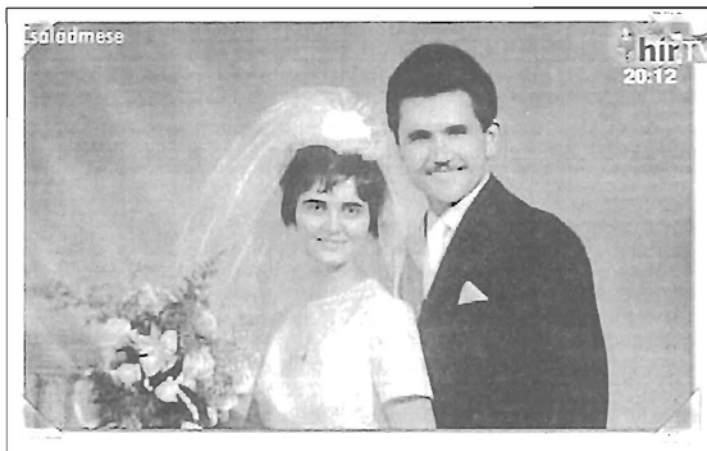
A mostani feladat különösen is nehéznek ígérkezik. A liberális erők nyomulása és az ebből következő azon törekvésekkel szemben kell megállni, melyek az egyházakat mindenáron kiszorítani akarják. Attól sem visszarriadva, hogy törvényben biztosított pénzt tartsanak vissza és vonjanak meg tőlünk.

Mindezekkel szemben reménységem az a hatalom, amely Istennel van s amely a Jézus Krisztusban győzedelmeskedett és győzedelmeskedni is fog minden időben.

Köszönöm a beszélgetést! Mi mással kívánhatnék áldást új szolgálatodhoz és további életedhez, mint a csodálatosan szép ároni áldás szavaival:

Aldjon meg téged az Úr
és őrizzen meg téged!
Ragyogtassa rád orcáját az Úr,
és könyörüljön rajtad!
Fordítsa feléd orcáját az Úr,
és adjon neked békességet!

Iványi László
tb. kanonok, plébános

ték meg a felnőtt kort, de csak ketten voltak családosok. Édesapám a budapesti teológia elvégzése után ösztöndíjjal került az USA legősibb szemináriumába, a Princetoni Teológiára, ahonnan – a múlt században egyedül magyar hallgatóként - ő kapott lehetőséget a Princetoni Egyetemre való bejutásra. Ott a legmagasabb tudományos fokozatú diplomákat szerezte meg (magister in artibus, a keleti nyelvek és irodalmak doktora /arab, arám, héber, szír/ és hazaérkezve olyan magántanári könyvet írt, amelyből a jeruzsálemi rabbi képzőben is tanítottak már a 30-as évek végén. Itthon a Budapesti Teológián volt az ösztöndíj tanszéke, majd miután már 4-en – fiúk - megszülettünk, Kisújszöllésre választották meg lekipásztornak. Összesen 8-an voltunk testvérek: 7 fű és 1 leány. Két kis iker fiútestvérünk 5 hónapos korában meghalt 1945-ben.

Kérlek, sorold fel a testvéreket. Milyen megmondolásból kaptátok ezeket az ősi magyar neveket?

Mindannyiónknak két neve volt, van. Ete Álmos, Árpád Edömér, Tas Töhötöm, Koppány Kadosa, Kund Kötöny, Bulcsú Botond, Előd Attila, Tünde Emese.

Endrőd néprajza

Rendező: Szonda István

Márton Gábor: Élők, holtak vallomása

Tisztelt Olvasó!

Rovatunk néha szabatosnak tűnhet, hiszen nem minden esetben forrásközléssel foglalkozik. Helyet kapnak itt a korunk néprajzilag és helytörténetileg jelentős vagy érdekes híradásai, melyek kapcsolódnak településünkhöz. A most helyet kapó írásmű is ebbe a kategóriába sorolható. A helytörténeti kutatók munkáiból már többször merítettem egy-egy cikk megírásakor, de kevésbé vált ismertté egy közülük - Márton Gábor helytörténeti munkássága, melynek nagy része sajnos ma is kéziratban hever. Így, hát ezt a hiányt pótlólag idézek egy hamarosan megjelenő művéből az „Élők, holtak vallomása” című anekdota-gyűjteményből. A múzeumunk az idei évben elindítja évente megjelenő sorozatát (Gyomaendrődi Múzeum Füzetek sorozatcímével.), melynek első kötetét az említett anekdota-gyűjtemény kiadása képezi. A kötet április végén lát majd napvilágot, de előzetesen február 24-én, 17 órakor, a Rózsahegyi Könyvtár olvasótermében bemutatjuk Márton Gábor munkásságát, a megjelent és meg nem jelent művek tükrében.

Márton Gábor: Élők, holtak vallomási (részlet a kéziratból)
„Háromezer év után

1929 ősze volt. Fekécs Ignácék már végeztek Varjason az őszi szántással-vetéssel. Az október még erőnek erejével bizonygatta, hogy korai még a betelelés. Olyan idő járt, hogy ha valaki „fogdmegmunkába” kezdett, ingre vetkőztette az embert.

A Holt-Berettyótól délre, a Sárgagát, a Ványai út és a Sűrűcsejt dűlő által határolt terület déli része meglehetősen tarka föld volt, szikes. Gyakran kiégett, kisült benne a vetés. Pedig milyen közel kanyarog a Berettyó, s annak a partja a legjobb talaj a környéken!

A holtággá vágott kacskaringós folyó partján jókora „vakondtúrás” emelkedik ki a tenyérsima környezetből: Lyukashalom. A Zólyom megyéből pásztorként Endrődre települt Fekécs ősök vették meg a területet, mikor az urasági földet felosztották. Úgyes, megbízható, szorgalmas juhászok voltak. Békés, Szolnok meg Csongrád megyében senki olyan juhtúrót nem készítet, mint ők. Különös titkát ismerték a liptói készítésének. Még a zsendicéjük íze is olyan volt, hogy aki egyszer belekóstolt, halála napjáig megemlegette.

Allatuk és pénzük szépen szaporodott. Tanyát emeltek a megváltott földre. Meg is voltak mindennel elégedve, csak azzal nem, hogy „lépten-nyomon mindenféle jöttment emberek jelentek meg, ki tudja honnan, és úgy ástak, turkáltak a halomban, mintha a magukéban tennék”.

Nem csoda, hisz az a hírt járta, hogy itt gazdagodott meg a „zugi báró”, aki épp oly egyszerű juhászként kezdte, mint Fekécsék, de egyszer a kuttyája a halom tövében kaparni kezdett. Rókalyukra gyanakodott a juhász és biztatta a pulit. S lám, mi lett a vége: egy „egész fazék arany pénzt kapart ki a gazdájának”. Lett is olyan módja a Kormos kuttyának, hogy a burkus császárné ölebének se különb.

Meg aztán a másik pásztor, „Kalmár Benedek arany lemezeket piszkált ki juhászbójával a halom oldalából. Valami borjú, vagy szarvas volt rajtuk”. Megvetette vele az egész népes Kalmár-dinasztia jólétét. „Az utolsó aranylap, melyen csodaszarvas volt, sokáig ott díszelgett a szobaajtó szemöldökfáján. Tán még most is ott lenne, ha a méreg el nem önti Benedek gazdát, és vadászpuskájával le nem lövi a bérest”.

Az itt maradt kilencgyerekes feleség csak úgy volt lekenyerezhető, hogy a súlyos aranylap az övé lett. Így mindenki jól járt: a Kalmárokra nem került a „gyilkos” bélyeg, az özvegy megszabadult lelketlen, gonosz természetű férjétől. Eppen eleget szenvedett tőle. Mindent elivott és mellé még goromba is volt az asszonyhoz. Így kisült az igazság: öngyilkos lett Trubó Péter.

A kincsről szálíngózó mendemonda hihető, hisz nem semmiért fűrt valaki a halom északi oldalába alagutat. Egyébként olyan furcsa döngése van a halomnak, ha valaki ugrál a tetején, mintha visszhangozná a zajt.

Hiába túrta be Fekécs Ignác Kis-Varjú Imre komájával a lyukat, a turkálók csak jöttek. Még ha felszólították is őket, hogy „haladjon onnan, semmi keresnivalója a más földjén” – nemigen vették komolyan a szót. Végeredményben, ami a föld alatt van, az azé, aki megtalálja.

Az ilyen „venasszonyok-nyara”-idő éppen jó arra, hogy „digózás”-hoz lássanak. Négy ló, négy kordé, négy ember kellett csupán, és október 21-én hozzáláttak a halom elbontásához. Már

másnap szenzáció történt. A fiatalabb Fekécs Ignác -akkor 28 éves volt- ásója valamiben megbicsaklott, s nagyon furcsa hangot hallatott. Itt lesz valami, - gondolta, és vigyázva folytatta a munkát. Mire a kordé megtelt földdel, látni lehetett, hogy emberi csontvázra leltek. Jantyk sógor, Kis-Varjú Imre koma meg a béres is társultak a bontáshoz. Fertály óra sem telt el, kivilágosodott a dolog. Zsugorított csontvázat találtak.

- Itt kincsek is kell lenni - állapította meg az okos ember hírében álló koma.

- Majd rögvést megvallatjuk a cimborát, mije van – adta a választ izgatott hangon a szerencsés gazda.

- Megjárom sógor, ha Attila sírjára bukkanunk! A hunok királyát annyi arannyal, ezüsttel, drágakövel temették el, hogy ökörszékére se fér fel – gúnyolódott Jantyk Mátyás, de hangjából az irigység is kiérződött.

Hanem csalódtak. Csak egy csontváz került elő, körülötte néhány rozsdas vasdarabbal, meg holmi töredék cseréppel. „Ócska szilke vagy fazék darabjai” lehetnek a kincskeresők véleménye szerint. A fazék arany sehol.

- Fabatkát sem ér az egész – állapította meg a béres és indult volna a kordéjához. – Kár volt rá egy tekintetet is vetni.

- Nem igaz ember lehetett ez –állapította meg kárörvendően a sógor– hisz nem fektetve van, ahogy a becsületes halottnak dukál, hanem egy szűk lyukba gyömöszölték bele. Látszik, hisz a kézcsontjai a lábcsontjain vannak.

A béres is megállt, hogy hallja a beszédet, úgyis cigarettát akart sodorni, s míg ezt komótosan végezte, szakértelemmel beleszólt:

- Lehetett ez akasztódomb is. Nagyapámtól hallottam, hogy valamikor dombtetőn állt a bitófa, hogy messzire ellátsszon. Nagyapám sokat szolgált Túron. Ott hallotta, hogy mikor Dorogi Jancsint elfogták, azt is Előhalmon akasztották fel a túri urak. Híres betyár volt a’.

- Annyi bizonyos, kár volt érte a nagy vigyázat, ha egyszer ilyen koldus volt – vesztette türelmét Fekécs Ignác, s dobott egy csontot az ott sündörgő kuttyájának. Az megszagolta és ott hagyta.

- Nem sok velő lehet benne, ha még a kuttyának sem kell – indult tovább rágyújtás után a béres.

- No, a cimborának jól szétszóródik a csontja. Nem tudom, az ítéletnap trombita szavára hogy szedelőzködik össze, hogy az „ordnung”-ra oda állhasson a glédába – indult kordéjához Varjú koma.

Másnap is csak néhány cserép, meg ócska rozsdás vasdarab került elő.

Negyedik nap délelőtt ismeretlen ember jelent meg a digósoknál: Kotormány János. Móra Ferenc küldte, a Szegedi Múzeum megbízottja volt. Még aznap megfogadta Nagylaposon Knapcsek Miklóst, Németh Mátyást, Fülöp Adámot és Gyuricza Vincét. Jól időztette Móra a küldést, Kotormány a munkába állást. Hét végén újabb zsugorított csontvázra bukkantak. Előkerült egy csodálatos gabonatarló, égetett agyagedény is, mely díszítésével háromezer év előtti időkről tanúskodik.”

Felhívás!

Az Endrődi Tájház és Helytörténeti Gyűjtemény 2007. április 21-én megnyitja az „ENDRŐDI SZÖTTESEK” című kiállítását. A múzeumban őrzött szöttek anyagán kívül szeretnénk bemutatni a településen, a családoknál őrzött és féltett szötteket is. Ezért kérem azokat, akik rendelkeznek ilyen szöttekkel, hogy kölcsönözzék a kiállításra - természetesen feltüntetjük a kiállított szöttek alatt a tulajdonos nevét. A kiállítás teljes anyaga digitális katalógusba kerül és a jövőre megjelenő szötteket bemutató kiadványunkban szerepelni fog a fényképe és a tulajdonos neve is. A kiállítás így lehetőséget nyújt arra, hogy számba vegyük a településen a magántulajdonban lévő anyagot, és talán eddig nem ismert minták is a tudományos kutatás látószögebe kerülnek, melyek segítségével pontosabb képet tudunk rajzolni a gazdag, endrődi háziszöttek hagyományról.

Jelentkezéseket várunk a következő elérhetőségeken:

Telefon: 66/ 284-318; 06/70/6353345;

e-mail: tajhaz@gyomaendrod.hu

Szonda István
Tájház vezető

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

XIV. évfolyam

* Társadalmi, kulturális, hagyományörző folyóirat *

2007. március

márciusi melléklet

A SZENT GELLÉRT

KATOLIKUS ÁLTALÁNOS ISKOLA BEMUTATKOZIK

A gyerekek, a szülők és a tanárok is nagy izgalommal várják az iskolaválasztás idejét. Ilyenkor fontos és elengedhetetlen, hogy hiteles tájékoztatást kapjanak az érdekeltek: mi az, ami mellett leteszik voksukat, melyik intézmény mellett döntenek, hiszen az egész életüket meghatározza az elkövetkező 8 év. Lényeges megvizsgálni, milyen értéket képvisel egy egyházi iskola – de semmiképp sem a piac szempontjából, hanem a gyermekeink jövőjét illetően. Éppen ezért nem mindegy az sem, hogy az adott intézmény milyen eredményeket képes felmutatni, mennyire képes a diákjait a negatív, rossz hatásoktól megóvni.

Iskolánkra – így minden egyházi intézményre – jellemző, hogy diákjaink érdekében több pedagógiai módszert alkalmazunk, odafigyelve minden gyerekre, minden lehetőségre; odafigyelve a pedagógiai és tantárgyi sajátosságokra. Ennek köszönhető, hogy diákjaink a középiskolában is megállják a helyüket: ha egy diák jó érdemjegyet szerez pl. irodalomból, akkor ez garancia a középiskolai jó jegyre is. Nem véletlenül járnak vissza tanulóink különféle rendezvényeinkre. Emellett a gyerekek tudják, hogy az igazgatói irodában nemcsak tárgyalni lehet, hanem gitározni is megtanulhatnak. Tudják, hogy a velem történő beszélgetésektől nem kell félni, mivel a különféle problémákkal komolyan foglalkozunk – kollégáimmal együtt.

Ennek ellenére nem vagyok híve az iskola elpiacosításának, mert minden gyerek egy isteni csoda, a gyerek nem piaci szereplő. Ezért nem az iskolát szeretném reklámozni, inkább eddigi eredményeinkről írnék.

Középiskolában és általános iskolában egyaránt tanítottam, két-szintű érettségim is vizsgáztattam, ezért tudom, hogy kell felkészíteni a gimnáziumi felvételire egy diákot. Tanáraink ezt szem előtt tartva tanítják tantárgyaikat. De nemcsak a tanulást hangsúlyozzuk, legalább ennyire fontos az életre való felkészítés is. Osztályfőnöki órán, avagy hittanon beszélgetünk a gyermekekkel minden, az életüket érintő dologról, akár szerelemről, akár konfliktusok kezeléséről. Ezért szerve-

zünk több tábort is tanulóinknak, ezért építjük ki kapcsolatainkat – legutóbb az Olaszországban, Siena mellett található Poggibonsi városával. Ennek keretében megvalósulhat egy olyan csereüldetés, amelyben diákjaink is világlátott emberek lehetnek; mindezt a lehető legolcsóbban: mindössze az útiköltség kifizetésével. Terveink között szerepel egy olyan klub kialakítása is, ahol a diákok szülei kaphatnak lehetőséget pedagógiai-pszichológiai problémák megbeszélésére. Mindezek tükrében úgy gondolom, sikerült felvillantaniunk egy olyan értékrendet, amivel sikeresek lehetnek a gyerekek. Igazán a pedagógusi foglalkozás is ettől válik hivatássá. Számunkra nincs nagyobb öröm, mint amikor egy diákot mosolyogni látunk, főleg akkor, amikor a szeméi mosolyognak. Miért mosolyognak? Mert egy-egy bátorító szó mögött a pedagógus minden tudása és jószívűsége is megjelenik; hiszen ez adja a szó igazi tartalmát, valós értékét.

Tisztelt Szülők! Kérem Önöket, hogy ne álljanak meg ennek a cikknek az elolvasásánál, jöjjenek el hozzánk nyílt napra március 5-6-7-én, avagy a játékos iskola-kóstolgotóra, és győződjenek meg a szó igaz tartalmáról, valódi értékéről. Szeretném, ha személyesen is meg tapasztalnák a kimondott szavak értékét, amely nem köztábla rá vésett betű, hanem minden ember szívébe beleírta már Valaki...

Lukács László
igazgató

ZENEI KLUB

„Mindenik embernek a lelkében dal van, és saját lelkét hallja minden dalban. És akinek szép a lelkében az ének, az hallja mások énekét is szépen.”

Ezek a gondolatok híven magukba foglalják mindazt, amit a zene közvetít. Talán közhelyesnek tűnik napjaink rohanó világában, mégis azt gondolom, hogy érdemes egy-egy szép, tiszta dalt meghallva megállni, elelmélkedni. A zene képes felerősíteni bármilyen hatást az emberben, s érzelmi töltettel telíti meg azt.

Ezt próbáljuk meg mi is iskolánkban adni, átadni gyerekeinknek. Erre kiváló hely és lehetőség az énekóra, illetve a Zenei Klub, mely több, mint negyven gyerekkel működik nálunk – holott ez nem kötelező foglalkozás. Ünnepek, nemzeti és egyházi ünnepek, iskolai események alkalmával lehetősége nyílik a tanulóknak is szebbé, többé, felemelőbbé tenni énekükkel a különböző hétköznapi és jeles alkalmakat.

Kele Ágnes
tanár

„A játék. Az különös. Gömbölyű és gyönyörű...”

Iskolánkban több lehetőség is van - tanórán kívül - az önkifejezésre, testi-lelki fejlődésre. Különböző szakköreink célja is ez: a gyerekekben szunnyadó kreativitás kibontása és fejlesztése.

Évek óta sikeresen állítunk színpadra irodalmi műveket, színdarabokat. Iskolai-városi műsorok mellett legnagyobb kihívást a karácsonyváro adja, hiszen minden évben egy-egy ehhez az ünnepkörhöz kapcsolódó- színdarabot készítünk. Előadtuk már: A boldog herceg, Kék madár, Karácsonyi ének, Isten erdejében c. darabokat, melyekhez a díszletet, jelmezeket is magunk terveztük és készítettük. Igazi csapatmunka ez, mert nemcsak a gyermekektől kívánja meg a másokra, másikkal való együttműködést, odafigyelést, hanem tőlünk pedagógusoktól is. Szeretnénk, hogy az értékek színpadon is láthatóvá, gyermekeink számára átélhetővé váljanak, és ezzel is segítsük szellemi-lelki fejlődésüket.

Polányi Éva
tanár

Farsang az iskolában

A farsangi előkészületek már csütörtökön (február 8-án) megkezdődtek a tombolaárusítással. Még aznap délután a tornaterem feldíszítése is sorra került.

A farsang reggelén (február 9-én) újra elkezdődött a szelvények árusítása, amit a nyolcadik osztály szervezett. Az első szünettől iskolánk tanulói által készített szendvicseket vehettünk, míg a második szünettől a tanáraink által sült gófrít ehettünk. Ebéddel zárult a délelőtt. A diákok felöltötték nagyon ötletes jelmezeiket, és felvonultak a tornaterem színpadán. Jutalmul csokit kaptak. Ezek után négy szülő díjat is kapott: Hunya Zoltán, Klein Ilona, Iványiné Kovács Piroksa és Nemetné Bukva Magdolna.

Tátika következett, amelyben nagyon jó produkciókra került sor. Mikulás-paródiára is sor került, amelyet a nyolcadik osztály tizenhárom tanulója adott elő. Következett a tombolahúzás. Mindenki nagy izgalommal várta, hogy vajon nyer-e valami apróságot. Sokan nyertek, de voltak, akik nyereség nélkül térhettek haza. Aki akart, az maradt egy kis zenés-táncos bulin. Ezzel zártuk ezt a nagyon jó napot. Jól éreztük magunkat.

Narancsik Fatime
Pápai Gréta
Rác Vivien
Gyuricza Márk
(8.osztályos tanulók)

Kedves Szülők!

Lassan közeledik az iskolaválasztás a leendő első osztályosoknak, és mivel a 2007/2008-as tanévben azt a megtisztelő feladatot kaptam, hogy én leszek az első osztályosok tanító nénije, ezért engedjék meg, hogy pár sorban bemutatkozzam.

Szabó Anikónak hívnak, immár 15 éve dolgozom mint pedagógus. A Szent Gellért Katolikus Általános Iskolában összel kezdtem a kilencedik tanévetet.

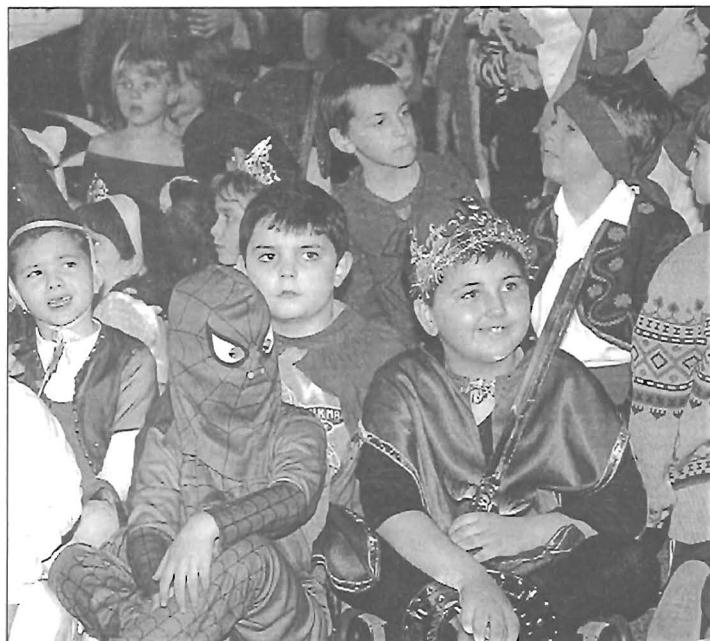
Fontosnak tartom:

- a gyermeki derű és bizalom megőrzését
- az osztályon belüli jó hangulat megteremtését
- a tanulókkal és szülőkkel pozitív kapcsolat kialakítását
- hogy minden gyermek egyformán jusson sikerélményhez, és felszínre hozzuk a bennük rejlő tehetséget
- mindenki képességeinek megfelelő feladattal dolgozhasson az órákon
- egyéni fejlesztést
- szókincsük bővítését, kifejezőképességük fejlesztését (dráma, játék).

Mindent megteszünk azért, hogy gyermekük könnyebben vegyék az előttük álló akadályokat, hiszen ez az átmeneti időszak (óvodából iskolába váltás) komolyan igénybe veheti gyermekeiket. Szeretettel várom a leendő elsős szülőket és gyerekeket a március 5-6-7-én iskolánkban rendezendő nyílt napra.

Szabó Anikó
tanító

Személyiségük fejlesztése mellett igyekszünk biztos tudással ellátni tanulóinkat, melyekre a későbbiekben építeni lehet. Nagy gondot fordítunk a tehetséggondozásra. Részt veszünk a különböző tanulmányi versenyeken, ahol a gyerekek matematika és magyar tudásukról adnak számot.

Szívesen jelentkeznek a vers-és mesemondó versenyekre, ahol szép eredményeket érnek el.

Szabóné Vaszkó Éva
alsós munkaközösség vezető

MUNKA A FELSŐ TAGOZATON

Az iskola valamennyi évfolyamán egy osztályunk van, így igazán családias a hangulat, hiszen mire a tanulók felső tagozatra érnek, már minden tanulót ismernek a felsős kollégák.

A felső tagozaton a szakos ellátottság a törvénynek megfelelő. Több éve ugyanaz az óraadó kollégánő segíti munkánkat, hogy a kis óraszámú tantárgyat is szaktanár lássa el.

A tanításhoz szükséges tárgyi feltételeket is igyekszünk folyamatosan fejleszteni, megújítani.

Számítástechnikai tantermünk a legmodernebb eszközökkel felszerelt, a nyelvi labor felszerelése, művészeti terem berendezése folyamatban van. Már következő tanévtől használhatják tanulóink a rajz, az angol és német nyelv eredményesebb elsajátításához.

Az alapkészségek jobb elsajátítása érdekében sikerült megvalósítani, hogy a magyar nyelvet és a matematikát a tanulók magasabb óraszámban tanulják.

Felső tagozatban is fontos feladatunknak tekintjük a tehetséggondozást. Tanulóink nyelvi, matematika, informatika, művészeti, színjátszó, anyanyelvi szakkörökön és sportkörben fejleszthetik tudásukat, készülhetnek versenyekre, szerepelhetnek országos, iskolai, városi rendezvényeken.

Természetesen azok a tanulók, akik segítségre szorulnak minden tantárgyból kaphatnak segítséget a délutáni korrepetálásokon. A felső tagozatos napközis foglalkozásokon szaktanárok segítik a tanulók felkészülését, a feladatok elkészítését, a tanulást.

Sportkörünk eredményei úszásban és atlétikában kiemelkedők, de tantervi feladat: valamennyi tanuló úszni tanítása.

A diák önkormányzati vezetők (DÖK) és patronálóik változatos programokkal teszik színessé a tanulók szabadidejét: hulladékgyűjtés, Szent Gellért Nap, Karácsony, Farsang, Vidám nap...

Cseh Jánosné
felsős munkaközösség vezető

Az idegen nyelv oktatásáról

Már első osztályban megismerkedhetnek a tanulók az általuk választott idegen nyelvvél a tanórán kívüli fakultatív foglalkozásokon. Jelentős szerepet tulajdonítunk a daloknak, mondókáknak, játékoknak, melyek szükségesek a megfelelő beszédritmus elsajátításához és egyszerű, állandóan ismétlődő, jó ritmusú és hanglejtésű szövegük segíti a nyelv elsajátítását, a beszédgátlás feloldását. Negyedik osztálytól a délelőtti tanórákba beépítve heti 3 nyelvórát tartunk. A nyolcadik osztályosok tanórán kívüli nyelvvizsga előkészítő foglalkozásokon készülnek fel az alapfokú nyelvvizsga megszerzésére. Évről évre egyre többen választanak diákjaink olyan középiskolát, illetve kéttannyelvű gimnáziumot, ahol emelt szinten folytathatják tanulmányaikat.

A művészeti képzésről

Az oktatás mellett nagy hangsúlyt fektetünk a tanulók sokoldalú, egyéb irányú nevelésére is.

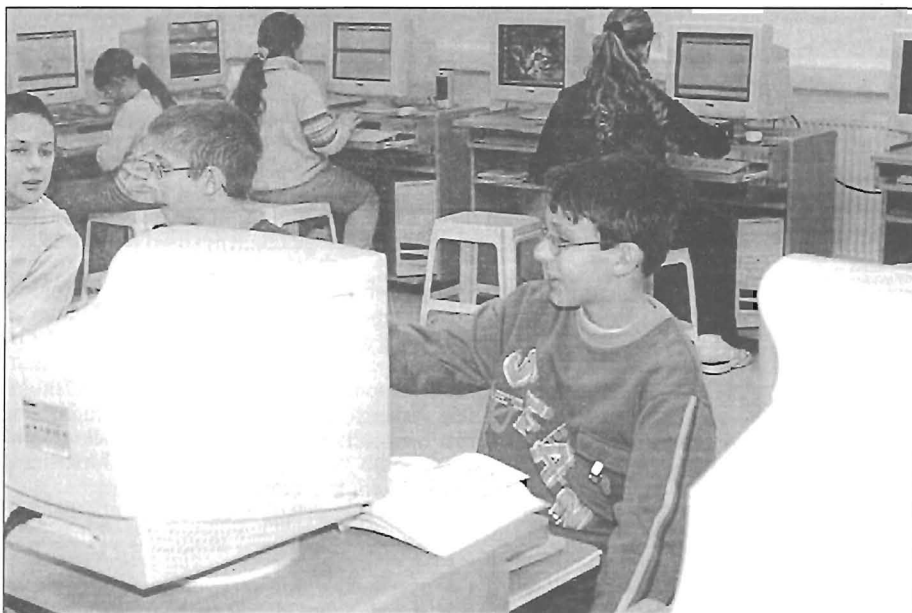
A művészeti oktatást a Városi Zene-és Művészeti Iskola közreműködésével végezzük. Tanulóinknak lehetőségük van különböző hangszereken tanulni, a mozgáskultúrájukat fejleszteni, a modern tánc alapjaival megismerkedni. Képzőművészeti foglalkozásokon a művészeti technikák széles skálájának elsajátítását biztosítjuk tanulóinknak. Az így megvalósuló zenei és képzőművészeti képzésforma színesíti iskolánk nevelési-képzési palettáját. Pedagógiai munkánk eredményességét igazolja, hogy tanulóink rendszeresen részt vesznek tanulmányi versenyeken, pályázatokon, ahol szép eredményeket érnek el.

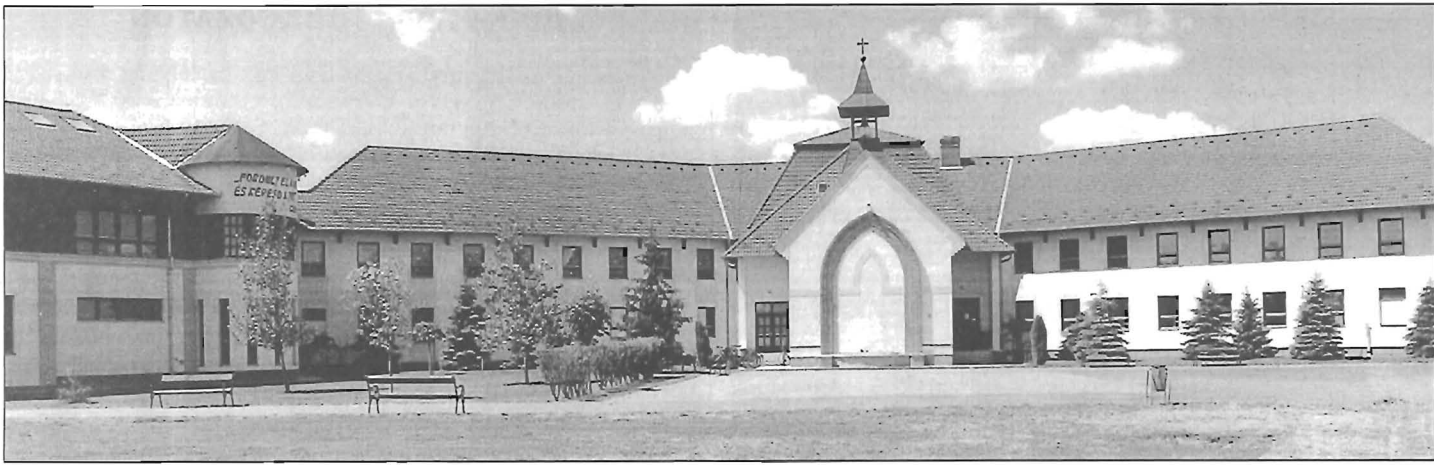
Kondorné Timár Erzsébet
tanár

Informatika

Nagy hangsúlyt helyezünk az informatikai oktatásra. Első osztálytól kezdve lehetőséget biztosítunk számítástechnikai ismeretek elsajátítására. Korszerű eszközök és korlátlan internethasználat segítségével használható tudást biztosítunk a tanulóknak (irodai programok használata, programozás, Internet, levelezés).

Melis Marcell
tanár

Szeretettel meghívjuk a
Szent Gellért Katolikus
Általános Iskolába
2007. március 5 – 6 – 7-én
(hétfőn-kedden-szerdán)
az 1 – 2. órában tartandó
NYÍLT NAPRA.

2007. március 7 - én
(szerdán) 14- 16 óráig

ISKOLA – KÖSTOLGATÓ

lesz, melyre a leendő első osztályosokat
várjuk szeretettel.

**Az első osztályosok
beíratása**

a Szent Gellért Katolikus Általános Iskolában:

2007. március 19-20-21-én
(hétfő, kedd, szerda)
8 – 17 óráig.

Diáksport

Számos sportolási lehetőséget kínálunk tanulóinknak, akik rendszeres testmozgással óvhatják egészségüket, fejleszthetik képességeiket.

Az alsós osztályok sportköre in a tananyaghoz igazodva sokoldalú képzés folyik: atlétika, torna, labdajátékok. A felsősök érdeklődésüknek megfelelően választhatnak: atlétika, torna, kosárlabda, röplabda között.

A gyerekek a Magyar Diáksport Szövetség és a Katolikus Iskolák Diáksport Szövetségének versenyein méretethetik össze tudásukat. Az előző években sikerült igen jó kapcsolatot kialakítani békéscsabai általános iskolákkal, ezáltal újabb versenyzési lehetőséget biztosítani, barátságos röplabdamerkőzéseken, kupákon részt venni.

Tanulóink dobogós helyezéseket érnek el az úszó és atlétika versenyeken. Röplabdacsapatuk a KIDS országos versenyén III. helyezett lett (2005-ben).

Iskolánk támogatja a gyermekek intézményen kívüli sporttevékenységeit is. Kajak, úszó és más egyesületekben sportoló tanulóink országos szintű eredményeket érnek el.

Szabadidejükben az iskolai rendezvényeken és versenyeken a gyerekek próbára tehetik ügyességüket, bátorságukat és új mozgásformákkal ismerkedhetnek meg, mint például az íjászat és a lovaglás.

Irimási Róbert
tanár

Címünk:

Szent Gellért Katolikus
Általános Iskola
5502 Gyomaendrőd,
Selyem u. 19/2.
Telefon, Fax: 66/581-170

www.szentgellert.hu
iskola@szentgellert.hu
igazgato@szentgellert.hu

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület *

Főszerkesztő: Iványi László * Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Fő út 1. Tel., Fax: (66) 283-940 (06-20) 9457-843 varosunk@gmail.com *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Márton Gábor, Polányi Éva, Sóczó Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter *

Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: varosunk@gmail.com

Gyoma néprajza

Rovatvezető: Cs. Szabó István

Nóta, dal- és „balladás” szövegek egy katonanótás „könyvecskéből” III.

Óh, hol vadtok! Hol vadtok!
Mennyei dücső karok...
E világnak tér pusztáján!
Sírnak a bús magyarok.

Azért hullnak szememből
Zápor módra könnyűim,
Ha eszedbe jutnak jól telt
Hajdani esztendeim.

Még a fínyes nap is megáll
Ha huszonnagy órát jár
De az én keszermimnek
Nincski vetve vég határ.

De szeretnék barátimmal
Poharat üríteni
E világnak bűjját-baját
Kaczagva ki nevetni.

Jánykák, jánykák, ha meghalok
Síromig kisírdetek
Idres, bodros koszorúkat
Fejfámra kötözzetek.

Hogyha valaha erre jársz,
Sírom hantjára tanálsz.
Vess rám egy kapa földet,
Tán megérdemlem tüled.
Vége

Más...
Merre szálltok felhők, nyugotra, nyugotra,
Elmegyünk, elviszunk a te szép honodba,
A szegény raboknak, fogoly magyaroknak
Nagy siralom mondasát.

Száj el én lelkemnek fájó sóhajtása
Paripám legyen a fellegek gyors szárnya,
Száj nap nyugot tájra jó Magyarországra,
Az én bús kedvesimhez.

Mondd el az Atyámnak, bé vagyok zárva,
Börtönbe hervadok életem virága
Rab vagyok, rab vagyok bánatom oj nagyok,
Mert senki nem illy árva.

Mondd el az Anyámnak, nincs ki a fiára
Gondot viselne, bár a beteg ágyába
Nincs az ki ápozza, hiven istápozza,
Arczát vigig csókozza...

Sírhat keservesen az az ides szüle,
Kinek a magzattyát viszik temetőbe.
De, sirhat hamarabb, kinek a fija rab,
Íve van az eltemetve...

Nem borulhat rája a koporsójára,
De még aszt sem tuggya, hogy mejjlik órába,
Szerelmes magzattyát, egyetlen támasszát
Hurcolják el vesztelni...

Sírdok szüléi a szegény raboknak,
Keszerves sorsa van a ti fíjatoknak.
Bánattal itatják, bánattal altatják,
Mikor lefejezik, még meg sem siratják...
Vége

Setét felhő.
Setét felhő borítá engemet,
Gyászos fedéllel takarja életemet
E világtól nyígy fal közzé el van zárva,
Lassan forog életem pengő rózsája.

A jobb létem már én el is felejttem,
Jó világom, mejjet az előtt iltem.
Ott künn nap sűt és a setit iccaka,
Elmullott már boldogságom csillaga.

Rabbá lettem, balsorsom úgy hoszta aszt,
De Istenem, azír csak mindég vigaszt,
Hányatom mint hajó a vizeken,
Gondolatom árjaitúl üzetem.

No de semmi! Sírbul is lesz támadás,
Én rüllam is le mégyen a rabi láncz,
Visszatérek életem szabad útyára,
Ha elkondul rabigám végórája.

Vígan ilek örömbömben és búmban,
Míg nem szöllit az halál a síromba,
Elfelejttem akkor minden bajomat,
Kebelemhez szorítom a rózsámat.

Más Dall...
Ezernyolczszáz hetven hatodik évben
Fogoj lettem az aradi tömlöczbe.
Keresztvasra hadi törvény veretett
A szívemre búbánatot temetett.

Rabja lettem én a német császárnak,
Rabja lettem, mint egy hunczfut vádlónak.
Az irigyek, kik ellenem támadtak,
Hunczfut vádlók áristomba csukattak.

Jaj, de hosszú, jaj, de szíles a szobám,
Jaj, de fehér, jaj, de sápat az orcám.
Nehéz vas van kezemen és lábomon,
Válc ki engem kisangyalaom a nyáronn.

Hideg szellő fűdögál a kopáron,
Megizenem a rózsámnak ne várjon.
Kész a lelkem, elmennék, de hiába,
Fogoj lettem az aradi fegyházba.

Nem sokára megírki a gabona,
Én utánnam ne járjon senki sírva,
Elig nekem a magam keservei,
Ha eszembe jutnak babám szavai.

Szegény fogoj siralmas az ileted,
Ki a rablást igen nagyon szerette,
Sárga rigó aszt fűtyüli az ágon,
Szegény fogoj megszabadulsz a nyáronn.

Jajj, de szennyes szegény rabok gatyája,
Beszenyessztk az aradi fogságba.
Mozsd ki babám ingem-gatyám fehérre,
Hónap visznek hadi bíró elejbe.

Ha bémegyek az agyitor szobába,
Leborulok az írő asztalára,
Trombitások három ruffot fújjatok,
Hónap reggel nyócz órakor meghalok.

Ha meghalok, tudom, hogy eltemetnek,
Az aradi fekete főbe tesznek,
A síromra nefelejcszet ültetnek,
Kírül este-reggel megemlegetnek.
Vége.

„agyitor” - auditor = bíró, hadbíró
der Ruf = kiáltás, hívás, trombitajel, felhívás,
jeladás
„hunczfut” - hundswut = ebdüh

Csehó István dala
Esik eső, szép csendesen csepereg,
Csehó Pista a csárdába kesereg.
Kocsmárosné be-bemégyen hozzája,
Ráborul a Csehó Pista vállára.

Csaplárosné! Ide halat hozzon kend,
A mellé meg czitronost tegyen fel.
De a jányát áliccsa ki strázsára,
Ha a zsandár jön, nekem aszt hírül aggya.

Idesanyám, már én strázsát nem állok,
Mert itt jönnek mán fegyverbe a zsandárok.
Csehó Pista nem veszi eszt tréfára,
Felugrik a bársony lova hátára.

Béugratott a bakonyi erdőbe,
Lova lába megbotlott egy gyökérbe.
Lova lába megbotlott egy gyökérbe,
Kilencz zsandár ott fokta meg fektibe.

Csehó Pistát kötözik a kotsiba,
Aszt kérdezi, hun van az ú bársony lova.
Zsandár káplán aszt feleli szabára,
Nem ülsz Pista többet bársony lovadra.

Csehó Pistát viszik Félegyházára,
Félegyházrúl a vármegye házára.
Együtt vót ott szolgabíró, viczispán,
Csak aszt kérdik, hány lovat loptál, István?

Csehó Pistát viszik mán akasztani,
Az akasztófán kell neki meghalni.
Megizenem a vármegyei uraknak,
Gongyát visejikk a szegény raboknak.

Megizenem kedves feleségemnek,
Gongyát viselje árva gyermekemnek.
Sem csikósnak, sem gulyásnak ne aggya,
Mer maj úgy lesz dóga, mint nekem ma...

Más Dall...

I.
Gyöngé Sandri úgy is hínak engemet,
Magyarul is úgy írják a nevemet.
Pálfi István szeretőmet szerette,
Pálfi Istvánt karabínom megölte.
II.
Pálfi Istvánt viszik a temetőbe,
Gyöngé Sandrit pétérvári tömlöczbe.
Vasat vernek a kezire, lábára,
Úgy silbakol magyar baka utána.
III.
Zölddel nyílik pétérvári temető,
Éngem temessenek belé legelsőbb.
A fejemhez vijolát ültessenek,
Hűten babám ott sirasson engemet.
„karabínom” = karabélyom, rövid lovassági
puska
„silbakol” = őrző, katonai őrhely

Hová csikós...

Hová csikós ojjan szaporán,
Azon a tajtégzó paripán.
Bogár Imre jánya firhe ment,
Annak lakodalmára menygyek én.

Ha lakodalomba mégyen kend,
Bunkós botot minek viszen kend?
Minek az a bunkós feltive,
Felczfrázott, czifra magyar nyergibe.

Ez a kisjány, ki most firhe ment,
Szeretömül bírtam soká ütet.
De elcsábítottott ő szegény,
Elcsábította egy hunczfut gaz leginy.

De ő meg nem esküszik velle,
Ha vélem lesz Isten kegyelme.
Azír viszem eszt a nagy fűrkóst,
Agyonverem velle a gaz csábítót.

Közreadja: Cs. Szabó István

A gyomaendrődi galambtenyésztők szereplése a kondorosi kiállításon

- készülés a következő szezonra -

A kondorosi egyesülettel 25 éves kapcsolatunk van, így részt vettünk a kondorosi sportcsarnokban 2007. február 3-4-én rendezett kiállításon.

Az alábbi kiemelkedő eredmények születtek:

Szabó Benedek	Amerikai Óriásposta kiállításgyőztes
Molnár Imre	Magyar autósex tyúkgalamb kiállításgyőztes
Tari János	Kóburgi pacsirta kiállításgyőztes
Gellai Tibor	Ó-holland Kapucinus fajtagyőztes
Juhász István	Texán klubcsapat versenyében 5. helyezés 94, 16. ponttal.

A szervezett Magyar Galambtenyésztés ez évben lesz 125 éves. Ebből az alkalomból Dabason nemzeti kiállításra készülünk. Gyomaendrődön 2008. január elején szeretnénk az előbb említett jubileumot kiállítással megünnepelni, valamint összekapcsolni a Gyoma és Endrőd települések és a galamb-egyesületek egyesülésének 25 éves évfordulóját. Egyesületünk 33 tagja szívesen veszi ki részét a kiállítás rendezéséből.

Knapcsek Lajos
elnök

FIDELITAS GYŰLÉS GYOMAENDRŐDÖN

Február 9-én Gyomaendrődön tartotta megyei választmányát a Békés megyei Fidelitas, melyen részt vett Koszorús László országos alelnök, országgyűlési képviselő.

Az ülésen megjelent kb. 50 fiatalot először Várfi András Gyomaendrőd polgármestere, a megyei közgyűlés tagja köszöntötte. A Polgármester Úr röviden bemutatta a város történetét, és ismertette a város jelenlegi helyzetét. Elmondta, hogy fontosnak tartja a fiatalok életét, egy internetes fórumon több fiatalal levelez. Szeretné, ha egyre több fiatal kapna munkát Gyomaendrődön.

Koszorús László beszédében értékelte a Fidelitas elmúlt két évét. Elmondta, hogy országos szinten egyre több taggal és csoporttal rendelkezik a szervezet. Az egyik legtöbb csoporttal rendelkező megye Békés megye. Beszélt arról, hogy az országos rendezvényeken is egyre több tag vesz részt. Ifjúsági-politikai szervezatként nem elhanyagolható a tény sem, hogy a Fidelitas 7 országgyűlési és 141 önkormányzati képviselővel rendelkezik, mellyel messze a legsikeresebbként zártuk az önkormányzati választásokat a többi, hasonló szervezet között. Az értékelő után pedig Koszorús László röviden felvázolta a jövőbeni feladatokat.

Az ülést egy kötetlen beszélgetéssel egybekötött vacsora követte a gyomaendrődi Krisztián Pizzériában, melyen részt vett Várfi András Polgármester Úr is, aki nagyon fontosnak tartja a fiatalokkal való kapcsolattartást.

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Mandátum, vita, döntés Szerbiában

A szerbiai parlament első ülésnapján Kosovóról vitáztak a képviselők - A többség elfogadta a kormánynek a Kosovóról szóló határozati javaslatát Martti Ahtisaari kosovói különmegbízott rendezési javaslatára

Belgrádi tudósítónktól

A munkához szükséges alapvető napirendi pont, vagyis a 250 képviselői mandátum megerősítése után a honatyák a Szerbiai Képviselőház tegnapi alakuló ülésén - melynek elnöklője Borka Vučić, a Szerbiai Szocialista Párt listáján szereplő, legidősebb parlamenti képviselő volt - a kormánynek az előző napon megfogalmazott, Kosovóról szóló határozati javaslatát vitatták meg. Ez a javaslat az indoklás szerint Szerbia válasza Martti Ahtisaari kosovói különmegbízott rendezési javaslatára.

A határozati javaslatot Vojislav Koštunica, a jelenlegi, úgynevezett ügyvezető kormány elnöke ismertette. A képviselőkhöz intézett beszédében a kormányfő rámutatott arra, hogy Ahtisaari február 2-án jelent meg Belgrádban a javaslatával, vagyis tíz nappal a parlamenti szavazás után, abban az átmeneti időszakban, amikor Szerbiának nem volt sem képviselőháza, sem határozóképes kormánya. Mint mondta, a különmegbízott Szerbia területe 15 százalékának elrablásának, az ország feldarabolásának javaslatával jelent meg a nemzetközi jogok letiprásával. Szerbia válasza pedig, hogy nem mond le Kosovóról. A február 21-ére előirányzott bécsi tárgyaláson Szerbia ésszerű kompromisszumot kínál, keretében legnagyobb fokú autonómiát a kosovói albánok számára.

Boris Tadić szerbiai elnök felszólalásában kiemelte, hogy Ahtisaari javaslata utat nyit a déli tartomány függetlensége felé, az ország szuverenitását és területi integritását veszélyezteti, ami elfogadhatatlan. Helyette Szerbia a legnagyobb fokú autonómiát és gazdasági fellendü-

lést ígéri Kosovónak. Ezzel szemben meg kell, hogy szűnjön a szerbek üldözése és diszkriminációja. Lehetővé kell tenni a visszatérésüket, a pravoszláv templomok védelmét.

A vita során a parlamenti pártok többsége a rezolúció elfogadása mellett szállt síkra, kivételt a Preševo-völgyi Albánok Koalíciója és a Čedomir Jovanović vezette koalíció alkotott.

Čedomir Jovanović a szünetben az újságíróknak kijelentette, hogy a tárgyaláson az országnak egy új politikával és új emberekkel kell fellépnie.

- Nem fogadhatjuk el a rezolúciót, mert az nem más, mint kontinuitás a milosevići módszerrel. Ha jobb életet akarunk Kosovóban, el kell fogadnunk a kosovói valóságot is, és készséget kell mutatnunk a nemzetközi közösséggel és az albánokkal való tárgyalásra. Nem fogadhatjuk el a szöveget, amely mögött egy tehetségtelen kormány áll, és amely felszabadítja a felelősség alól azokat, akik 1999-ben elveszítették Kosovót. Mi nem a területet védjük, hanem az ott élő polgárok érdekeit. Ahtisaari javaslata egy lépés a jó út felé, mert figyelembe veszi a politikai valóságot. A koalíció tehát a rezolúció ellen fog szavazni, függetlenül attól, hogy Ahtisaari gyakorlatilag függetlenséget javasol, hiszen mi Kosovót már hét évvel ezelőtt elveszítettük - mondta Jovanović.

A Vajdasági Szociáldemokrata Liga szerint ez a rezolúció arra szolgál, hogy legitimitást adjon a volt kormány rossz politikájának. Gyakorlatilag szentesíti Szerbia jelenlegi patthelyzetét, ami nem vezet eredményhez, mondta Nenad Čanak.

Riza Halimi, a Preševo-völgyi Albánok Koalíciójának elnöke elmondta, hogy a kormányjavaslat elfogadhatatlan, és a különmegbízott tervezéze nagyobb bizalommal kell fordulni, és elő kell segíteni a megkezdett rendezési folyamatot.

Tomislav Nikolić, a Szerb Radikális Párt elnöke (aki kollégáival együtt ismét Vojislav Šešelj pártelnök és hágai vádlott arcképét ábrázoló pólóban jelent meg az ülésen) az újságíróknak kiemelte, hogy Szerbia feladata védeni Kosovót addig, amíg annak értelme lesz. Ha a különmegbízott továbbra is a függetlenséget erőlteti, a szerb félnek meg kell szakítania a tárgyalásokat.

Varga László, a VMSZ képviselője a vita során kiemelte, hogy a párt és a vajdasági magyarság számára a kosovói kérdés nem annyira fontos, mint a szerbek számára, de kétségtelenül állami érdekü.

- Nem kerülhető el a tény, hogy a jelenlegi kosovói helyzet a 90-es években folytatott rossz politika eredménye. A magyarok a kérdés békés, tárgyalás útján történő rendezését szorgalmazzák. Az ország számára legfontosabb az euroatlanti integráció, mert ez az egyetlen út a kisebbségi jogok megvalósítására és a gazdasági fellendülésre.

A Magyar Szó kérdésére elmondta, hogy a VMSZ három képviselője nem fog szavazni a határozati javaslat kapcsán, mert szerintük ez a vita tulajdonképpen a választási kampány folytatása, továbbá általánosságokat tartalmaz, ugyanakkor a szövegben található néhány olyan megfogalmazás, amely a jó izlés határát súrolja.

Az ülés során megalakult hat képviselői csoport. Az SZRP képviselőcsoportjának elnöke Tomislav Nikolić, a Demokrata Párté Dušan Petrović, a SZDP-ÚSZ koalícióé Miloš Aligrudić, a G17 Plusz csoportjának élén Mladan Dinkić áll, az SZSZP élén Ivica Dačić, míg az LDP és koalíciója csoportjának élén Čedomir Jovanović lesz majd.

Magyar Szó online

SÍPOS TAS TÖHÖTÖM ESPERES ÚR BEIKATATÁSA A GYOMAI REFORMÁTUS TEMPLOMBAN 2007. FEBRUÁR 24-ÉN

Bölcskei Gusztáv püspök igehirdetése

Sipos Tas Töhötöm esperes eskütétele

NÓTADÉLUTÁN HUNYÁN

Február 10-én Karitászcsoportunk ismét megrendezte a tavalyihoz hasonlóan a hagyományos nótadélutánt az új plébánián. Tagjaink teát főztek, süteményt hoztak, amelyekhez sok önkéntes segítők társult.

Az énekesnő Gáborosról érkezett, a zenészek pedig a hunyai Iványi László és a kondorosi Leszenyiczki Mihály volt.

A megjelenteket Farkas Rezsőné karitászcsoport elnöke köszöntötte és két órakor elkezdődött a műsor.

Rózsika az énekesnő nagyon sok szép régi magyarnótát énekelt, sőt még a közösség kérésére is több nóta elhangzott. Nagy örömmel gyerekek is részt vettek ezen a délutánon, és nagyon jól érezték magukat.

Szünetben a segítők kínálgatták a finom süteményeket és a teát, ami el is fogyott, mire a nótadélután végére értünk.

Negyed ötkor megköszönte a karitászcsoport elnöke a részvételt és a sok támogatást, akik segítettek, hogy a rendezvény sikeres legyen. Ez a nótadélután igazi kikapcsolódást jelentett mindannyiunknak, akik ott voltunk.

Jövőre szintén szeretnénk ezt megrendezni, mert mindenki jól érezte magát.

Ezután köszönetet mondunk, akik támogatásukkal segítettek a Karitászcsoportot, és a sok önkéntesnek, valamint a résztvevőknek, akik hozzájárultak sikeres rendezvényünkhöz.

Gondolatok a Décsi páskomi harang történetéből avagy ami az előző cikkből kimaradt

Gyönyörű, napfényes szép őszi idő van az égen, felhő sincs, a szél se lebben. A naptár 1949. szeptembert mutat. A Décsi páskomi iskola udvarán egyszerűen, tisztán öltözött gyerekek vidám zsvíva, játékos futkározásuk hangja veri fel a tanyai csendet, várják a tanítás kezdetét. Napbarnított emberek ásóval, lapáttal felszerelve érkeznek az iskola udvarán álló haranghoz, illetve a tőle néhány méterre lévő feszülethez. Tisztelettel megemelik kalapjukat a feszület előtt.

Az udvarra érkezőket pillanatok alatt a játszó gyerekek gyűrűje veszi körül, ismerősök ök, kinek az édesapja, kinek a keresztapja, szomszéd bácsija, vagy egyszerűen jó ismerőse. Nagy itt az összetartás a tanyán és ez már a gyerekekénél is így van. Mindegyik szívesen segít a másiknak.

A szerszámmal felszerelték is jó szomszédjai egymásnak, itt születtek, itt élnek köztiszteletben álló parasztemberek: +Hornok Lajos (Laci bácsi), +Gubucz József, Gubucz Károly, +Papp József, +Timár Imre. Azért jöttek ide, hogy a harangot elvigyék, mivel a katolikus egyház által épített, de ekkorra már államosított iskola udvarán nincs helye tovább a harangnak és a feszületnek se.

A gyerekszívat csakhamar megtöri Klinghammer László tanító bácsi tapsa (ami a csengőt helyettesíti) „befelé gyerekek” kiáltja és a gyereksereg szófogadóan tödül befelé. Kezdődik a tanítás, a gyerekek előveszik füzetüket. A füzetek hátoldalára az ismert szöveg nyomtatva „gyűjtsd a vasat és a fémeket, ezzel is a békét vedd”. A gyerekeken nyugtatva, kíváncsiság veszt erőt, nem értik miért viszik el a harangot, hogyan emelik le, hogyan assák ki, és hogyan szállítják.

Közben odakinn megkezdődik a szorgos munka, mintha előre megbeszéltek volna, mindenki tudja a dolgát. Először a kötélen leengedték a harangot vigyázva, nehogy megsérüljön. Lebontják a tető és összekötő szerkezetet, aztán jön a haranglábak kiáása. Sietősen dolgoznak, csak ritkán halkan hangzik el egy egykurta mondat „meg kell mentenünk a harangot”. Ez idő tájt nem igen volt tanácsos hangosan beszélni, főleg ha az vallásos tevékenységre utalt, igen könnyen lehetett „beutalót” szerezni Recskre, vagy Nagytarcsára.

Nehezen telik az idő, mikor lesz már a tízórai szünet. A szemfülesebb gyerekek közül egy-egy kikéredzkedik WC-re, visszajövet susmorogva jelent a többinek: „nagy gödör van már kiásva a haranglábak körül a bácsik már alig látszanak ki belőle”. „Végre! 10 óra, szünet”. A gyerekek kitödülnek, egy se marad közülük a teremben. Nagy a meglepetés, a harang leszerelve a fűben hever, a haranglábak egymás mellé rakva a földön fekszenek, egy-két szétszerelés van hátra és már szállítható is egy helyre. A kitödülő gyerekeket döbbenetes látvány fogadja, nem értik mi történik és miért? Talán jobb is így. Majd évek múlva értik meg mi is történt akkor. A szülők is keveset beszéltek róla, inkább csak halkan és egymás között. Vége a szünetnek, tanító bácsi tapsa parancsolja a kis lurkókat, csendben, egykedvűen lehajtott fejjel vonulnak be és folytatódik a tanítás. Mire a 12 órai szünet kezdődik, már csak az üres gödör jelzi, hogy itt volt valami, amit kiástak. A haranglábakat kötéllal összekötözik, eléje lovakat fognak, úgy vontatják. A harangot és tartozékait löcsös kocsi rakják és szállítják az iskolához két düllőre levő Hornok Laci bácsi tanyájához, ott állítják majd fel újra a haranglábakat és szerelik fel a harangot. Laci bácsi tanyá udvara legszebb helyén jelöli ki a harang helyét úgy, hogy mindenki számára jól látható legyen, aki az úton elhalad arra.

Szükség van a harangra! A kis harang újra szól délidőben, ha valaki meghal a tanyákon, de szentmisére is hív minden hónap első vasárnapján a „kis iskola” osztálytermébe, mely zsúfolásig megtelik. Jönnek a hívek hóban, sárban a décsi páskomi tanyákról, Polyákhalmról, Fazekasból. Laci bácsi szorgalmasan harangozik hosszú éveken át, de nem csak ő, hanem az egész család szívesen teszi azt. Megtanulja kislánya Mónika is, aki még kisiskolás, és kitűnően tud harangozni. Jó szívvel harangozik Laci bácsi felesége Maca néni, akinek még ma is könnyes a szeme ha a harangról beszél vagy elhalad a Szent Gellért Katolikus Iskola előtt és meglátja a kis harangot.

Aztán jön a szövetkezesítés, fogy a tanyavilág. Az emberek beköltöznek a faluba, megszűnik a szentmise az iskolában, megszűnik a tanítás, az iskolát lebontják. Nincs már kinek harangozni, már nem hallják a szomszédok, már szomszéd sincs, csak sivár pusztaság, lassan a szívekben is. A jölelkű kis közösség ismét dönt, jól dönt, mert emlékezett a múltra és bízott a jövőben. Tudatukban volt, hogy Szent István óta hány és hány kegyetlen háború dült, és a katolikus egyház mégis megőrizte értékeit. Nekünk ez a kis harang az érték, bizzuk az egyházra. Leszerelték a harangot és szállították az endrődi plébánia padlására, ahol évekig porosodott, és akkor szólalt meg újra, amikor felépült a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola, és annak tornyába építették be.

Nehéz lenne leírni mindazok nevét, akik a Décsi páskomi harang történetében valamilyen segítségben részt vettek. Isten áldása legyen minden jötevőnek.

Nagy tisztelet, köszönet és hála mindazoknak, akik munkájukkal hozzájárultak ahhoz, hogy a harang szól, jelenleg is szól, és szóljon a jövőben is minden élő és meghalt testvérünk lelki nyugalmaért.

Egy volt Décsi páskomi kisdiák:
Iványi Miklós

GYEREKEKNEK

Mesék, versek...

INGRID SJÖSTRAND
LÁTTAD MÁR?

Láttad már
két fiú arcát,
mikor biciklivel
gurulnak le a lejtőn?
Az első arcán ez van:
Nézzétek, mit tudok én!
A másik arcán:
Mama, segíts!
De nem nyúlhat a fékhez,
ha nem fékez az első...

INGRID SJÖSTRAND
HA VOLNA APUKÁM

Ha volna apukám,
ő lenne a legerősebb.
Kocsival járna,
és a kocsiajtó hangosan becsapódna,
mikor hazajön.
Pipázna,
és benzinszaga volna,
és minden este hancúrozna velem.
Aztán újságot olvasna,
vagy kiabálna velem: Mi lesz így
belőled, te kölyök?
Volna egy hatalmas télikabátja,
és abban elbújnék előle.
Ha volna apukám.

SIV WIDERBERG
BÉLYEG

Bélyeget gyűjtöttem.
Papa hozott egyszer egy kilót.
Azóta nem gyűjtök bélyeget.

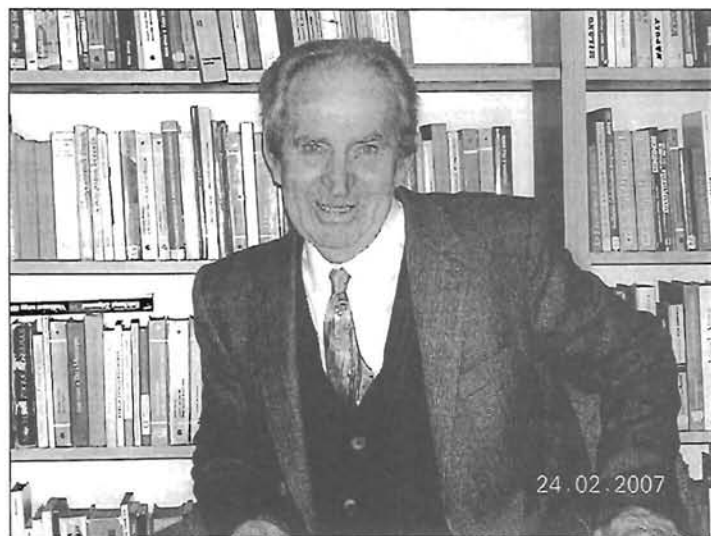
INGRID SJÖSTRAND
ANYUBAN AZT NEM BÍROM

Anyuban azt nem bírom,
hogy mindenre tud mondani
valami okosat.
Ha azt mondom,
hogy minden olyan unalmas,
hogy semmi kedvem suliba menni,
hogy utálok Kerstint,
hogy szorít az új trikóm,
ő már mondja is,
hogy majd megjön a kedvem,
hogy tegnap még szerettem Kerstint,
és hogy vegyél fel másik trikót!
Az ember még csak nem is unatkozhat
nyugodtan.

INGRID SJÖSTRAND
MEG NE PRÓBALD!

Meg ne próbáld!
mondja apa,
és nagyon szigorúan néz rám.
És egész testem reszket,
és már úgy érzem, gyáva
vagyok, ha meg nem próbálom.

EGY DÉLUTÁN MÁRTON GÁBORRAL

2007. február 24-én szép számmal gyűltek össze az endrői könyvtárban Márton Gábor (Marcsi bácsi) tisztelői, volt kollégái, tanítványai. Két könyvének megjelentetése (Élők, holtak vallomása és Versek) adta a találkozó apropóját. A házigazda, Dinyáné Bánfi Ibolya könyvtárvezető ismertette az életút főbb állomásait, majd Szonda István, a Tájház vezetője beszélgetett helytörténeti munkásságáról. A napokban jelenik meg és vehetik kézbe az olvasók Versek („Szent zűrzavar az én álmom”) címmel összegyűjtött verseit. Részletek hangzottak el - Cserenyecz Éva és Polányi Éva előadásában - prózai, verses-irodalmi alkotásaiból, még színesebbé téve az egyébként is oldott, meghitt délutánt. Marcsi bácsi tanári, helytörténeti, irodalmi tevékenységével olyan munkát végzett, melyből ma is „táplálkoznak” generációk. Írásait feldolgozzák, forrásai újabb és újabb szakdolgozatoknak, kutatómunkáknak. Köszönjük, ahogyan az együtt töltött délutánt is! További tevékenységéhez a Jó Isten adjon sok erőt és jó egészséget!

Fiatalokról fiataloknak

A SZERELEM PSZICHOLOGIÁJA II.

A tisztaságnak, illetve a szüzességnek akkor lehet értéke, ha önzetlen és szeretetből fakad. Másképpen szólva: akkor értékes és termékeny a tisztaság, ha a nagy Ó-nek akarom megőrizni magamat, hogy ezáltal többet adhassak neki. Ugyanakkor az álomvilágból is fel kell ébrednünk, azaz lejárt (vagy talán nem is létezett soha) a királyfi és a hercegisasszonyok kora. Illúzió volna pusztán arra várni, hogy mikor futok össze az adott Hamupipókéval. Így - véleményem szerint - a szexualitás akkor és úgy indokolt, ha szeretetből történik, a szerelem egyik beteljesüléseként, de nemcsak testi vonalon teljesül be a szerelem, hanem lelki (legjobb esetben) szellemi téren is. A testi beteljesülést nem kell magyaráznom, a lelki alatt az empatikus viszonyulást értem, a szellemi alatt pedig az értelmes kommunikációra gondolok. És ez csak a teljes önátadásban valósulhat meg, azaz: ha nem a magam, hanem a partnerem kedvét keresem - a legszelídebb érintésnél is.

A birtoklás másik vetülete a féltékenységek. Ennek egyik oldala a féltékeny személy, aki - okkal vagy ok nélkül - már-már betegesen ragaszkodik társához. Ha a társ ennek nem enged, mert az őt megillető szabadsággal kíván élni, akkor a kapcsolat komoly feszültségforrásokkal terhelt. Tapasztalataim azt mutatják, hogy a keresztények között - annak arányában: mennyire veszik komolyan vallásukat - jelentősen kevesebb százalékban találtam féltékenységet, ill. a féltékenységből fakadó agressziót.

A másik oldala: a féltékenység tárgya. Ha ő direkt kacérkodik egy időben több potenciális partnerrel, akkor a már meglévő partner joggal háborodik fel.

Az első esetben a féltékeny személy valamilyen érzelmi hiánnyal küszködik (pl. nem kapott minőségben és mennyiségben szüleitől olyan és annyi szeretetet, amire szüksége lett volna), emiatt vagy emellett nincs elég önbizalma sem. Az önbizalom hiánya pedig oda vezet, hogy helytelen önismeret következtében először belsőleg érzi úgy a sérült személy, hogy képtelen kielégíteni partnerét (és itt nemcsak a szexualitást értem, hanem a lelki, szellemi szükségleteket is). Végül ez fobiává válhat és nemcsak gondolati síkon. A kereszténységnek éppen ebben van az ereje: egy adott csoporthoz való tartozás tudata, valamint az a tény, hogy ez az adott csoport olyanok fogadja el tagjait: amilyenek, a depresszió esete sokkal kevesebb esetben fordul elő. Így konfliktusait és az egyedüllétet avagy a szakítást is könnyebben dolgozták fel a keresztény diákok, mint a nem keresztények.

Abban az esetben - ha a kapcsolat fejlődése a cél - a féltékeny személyt egyrészt biztosítani kell arról a szeretetről, amit én, mint ember adhatok, másrészt fontos a jó tulajdonságaiban megerősíteni, sikerélményeket nyújtani. Egy idő után a féltékenység szinte magától megszűnik, mennyiben a felek érettek.

A második esetben arról kell dönteni, hogy kivel és milyen minőségben kívánja folytatni az életét a kacérkodó fél. Ha mindössze a szexualitást keresi valaki, akkor ennek csak addig képes hódolni, amíg egészséges és megfelelő pakolásokkal képes elrejtetni a test öregedését, avagy van elég pénze. Ennek a legfőbb hátránya az, hogy az ilyen személy képtelen lesz egy idő után tartós és elmélyült kapcsolatra. Ebből következők, hogy a *hűség* értéket képvisel. Itt viszont érdekes és meglepő, hogy a hűség szempontjából miért egyeduralgok a szexualitás kérdése, és honnan ered (mármint az, hogyha egy nő hűséges, akkor szinte mindenki arra gondol, hogy nem lépett szexuális kapcsolatba másik férfival - a partnerén kívül). A magam részéről fontosnak tartom ezt is, de emellett legalább ugyanilyen lényeges, az erkölcsi, emberi hűség. Azaz, ha tudom, hogy egy fontos kérdésben a partneremnek van igaza - és ellene van mindenki - akkor is hűségesnek kell lennem.

Az eredetére vonatkozóan: már az Odüsszeiában is a főhős felesége, Penelope, hűségesen várta férje hazatérését. És ez a hűség nemcsak a testre vonatkozott - hiszen egy újabb házasság több szempontból is biztonságot jelentett volna számára (főleg egy olyan társadalomban, ahol a férfi tulajdonát képezte a nő).

Mielőtt nagyon előreszaladnánk, fontos megfigyelni és elemezni a kezdeteket. Az emberi kapcsolatok jelentős része találkozás révén jön létre. Ennek nagyon sok változata lehetséges. A lényege egyrészt az, hogy egy ember személyesen keresztezi egy másik ember életét, de sokszor közvetetten is kapcsolatba kerülhetnek az emberek egymással, ahol a közvetítő pl. legújában a számítógép, avagy a hagyományosabb újsághirdetés, levelezés, stb. A tapasztalat azt mutatja, hogy az előbbinél sokkal több az esély egy komolyabb kapcsolat kiépítésére, mint a közvetett ismerkedésnél. Igaz, ma már lényegesen jobbak az esélyei egy távkapcsolatnak, mint nagyapánk idejében, 50-60, esetleg 100-120 évvel ezelőtt. Dehát a technika közelebb hozza az embereket. Másrészt lényeges az is, hogy a személyes kapcsolatok általában nem szükségéből, hanem önkéntesen alakulnak ki. Személyes vonzalmon és szimpátián alapulnak. Érzelmi tartalmuk van, a közös élmények sajátos sorozata ad keretet számukra.

Amit viszont nem képes a technikai fejlettség sem legyőzni, az a személyes találkozás varázsa, amelynek több összetevője van.

Az egyik a *fizikai vonzalom*, amelynél nagy szerepe van a látásnak, hallásnak, szaglásnak, bőrérzékelésnek, ritkább esetben az ízlelésnek is.

A *látás* az első benyomásnál játszik kiemelkedő szerepet. Elsődleges a látásnál a külső megjelenés felül - ugyanakkor ezt is beleértve - a *testbeszéd*. Azért a külső megjelenés felül, mert senki sem felelős az arcáért, de az öltözködés már a testbeszéd része. A testbeszéddel foglalkozók - a szerelem szempontjaiból - azt vizsgálják, hogy az elhangzó beszédén kívül milyen mozdulatokkal, tevékenységekkel adjuk tudtára a másik félnek az iránta táplált érzéseinket. Lényeges viszont itt a több pozitív testmozdulat együttes jelenléte rövid idő leforgása alatt, mivel a testbeszéd a legtöbb ember számára - főleg a szerelem keltette belső feszültség hatására - olyan, mint egy misztikus költemény. Ebben a kusza állapotban ember legyen a talpán, aki egyszerre képes figyelni a beszélgetés tárgyára és gondolatmenetére, a saját testhelyzeteire, valamint a másik ember testbeszédére. Annak ellenére, hogy sokszor érzelmeink álarc mögé való rejtésére biztatnak, a testbeszéd elárulja érzelmeinket.

Ez a kapcsolatteremtés szempontjából azért is lényeges, mert nem a legerősebb szellemet vallani, ha a partner fél órával találkozásunk előtt felpaprikázta, vérig sértette a főnöke.¹ Ebben az esetben még a legszebb róza is kaktusszá válhat.

Ezért pl.: egy férfinak a következőkre kell odafigyelnie, amely reakciók megléte pozitív választ sejtetnek közeledésére: testhezáló ruha, kiöltözés (a nő részéről), egyenesen áll a hölgy, kihúzza magát, mintegy jelezve és az alakjára, a többi nővel szembeni dominanciájára felhívja a figyelmet. Ezen felül jellemző mindkét nemnél a csillogó szem, az arcból kipirulása, a váll hátrahúzása (amely együtt jár a mell kidomborításával), keresztbe tett láb (többnyire kinyújtva), ruha kisimítása (férfiaknál: nyakkendő megigazítása), a haj megigazítása, illetve a frizura ellenőrzése tükrörben, vagy tükröző tárgyban (ablakban, üvegpothárban, vízfelszínen, stb.) szemkontaktus, amely gyakori és közben fél mosoly tűnik elő, teljes szembefordulás a partnerrel, a légzés felgyorsulása, hang elhalkulása, gesztusok szinkronban vannak-e, ugyanakkor és ugyanazokon nevetnek a partnerek, stb.²

Lukács László
(folytatjuk)

1 QVILLIAM, Susan, A szerelem kibontakozása, ford.: Csema György, Debrecen, én. alapján

2 Ilyenkor a reflexes kommunikáció lép előtérbe, amely értelem nélküli viselkedésből adódóan nem a partnernek szánt közlést tartalmaz. Így megtévesztő, amelyet más sok tragédiában és vígjátékban is alkalmaztak a szerzők.

Trodalmi oldal

Családmese

2006. december 24-e... szenteste... lázas karácsonyi készülődés, örömteli családi találkozások előtt és után, illatozó fenyő varázsában... az angyalvárás pillanataiban...

HírTv... Családmese... megterített asztalon adventi koszorú, rajta gyertyák fénylenek... Az asztal körül a Sípos család tagjai: öt

mekeire, hanem számos unokájára. Mély istenhite megtartotta, megerősítette a legsötétebb történelmi időkben is, hiszen börtönbe

fiú- és egy lánytestvér, név szerint: Ete Álmos, Árpád Edömér, Tas Töhötöm, Koppány Kadosa, Kund Kötöny, Tünde Emese, valamint a család régi, kedves ismerőse, Rózus, a dadus...

És mesélnék... Könnyes-vidám történeteket hallhatunk a Kisújszálláson töltött gyermekkorról... az öt fiú csínytevéséről... Szüleikről: Dr. Sípos István református lelkipásztor és felesége, Kádár Mária nem mindennapi életéről, hatvanegy évi házasságáról... Az édesapa, Dr. Sípos István tanulmányairól: először a szentesi Református Gimnáziumban, a budapesti Teológiai Akadémián majd ösztöndíjasként az amerikai Princetonban eltöltött évekről, ahol 1930-35 között tanult... a nagydoktori cím megszerzéséről, melyet az egyetem bölcsészkarán kapott a keleti nyelvek kutatójaként... az itthoni évekről... hazatérése után Budapesten teológiai professzor... a református lelkipásztori szolgálatról... Kisújszállás, Biharkeresztes, Gyoma (1963-82) életének fontosabb állomásai...

Embersége, tartása, hazaszeretete átöröklődött nemcsak gyer-

zarták, internálták, meghurcolták, üldözték... Tizenéves gyermekei szintén megtapasztalták a fizikai erőszakot, megbélyegzettséget... De családja össze- és kitartását nem sikerült megtörni... Büszkén vállalták, vállalják hitüket,

ha kellett „nyakas kálvinistaként”, a „megis”, a „csakazértis” magatartását követve.

„Az igaz pedig hitből él. És aki meghátrál, abban nem gyönyörködik a lelkem. De mi nem vagyunk a meghátrálás emberei, hogy elveszünk, hanem hitői, hogy életet nyerjünk” - idézik Édesapjuk hitvallását.

Mára népes családdá terebélyesedett a Sípos család, közülük sokan folytatták - folytatják azt a hivatást, amit örökségként kaptak Szüleiktől.

Sípos testvérek

A szenteste fényeinel, a Kisdéd születését várva - mi nézők-jóval többet kaptunk ajándékba, mint megható történeteket... Példát hűségre, összetartásra, haza- és istenszeretetre.

Polányi Éva

Ízes Ízek

Március

Párizsi paprikás

Kevés olajon apróra vágott vöröshagymát piritunk, majd hozzáadunk kockára vágott párizsit és együtt piritjuk tovább. Hozzáteszünk apróra vágott csemege uborkát, és az egészet megszózzuk 1 evőkanál liszttel. Hozzáadunk Piros Aranyat (akár csípőset is lehet), kicsit megsózzuk, majd felöntjük 2 dl tejjel és kiforraljuk. Galuskával tálaljuk

Seidl Ambrus

MŰHOLDAS, FÖLDI ÉS WiFi
antennák
Digitális műholdvevő már
14 900 Ft-tól

UPC Direct
NÉZZÜK A MINŐSÉGET

Széles választékkal és kedvező árakkal
várjuk az érdeklődőket.

Telexmax Távközléstechnika
Békéscsaba Gyóni G u. 6. Tel.: 66/442-755

HIRDESSEN ÖN IS LAPUNKBAN!

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit.

Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszebéddel összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt árakon lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

METÁL STOP KERÉKPÁR ÉS SZERELVÉNY ÜZLET

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz

Tornádó elektromos kerékpárok

Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
Csövek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
Háztartási kisgépek, szórakoztató elektronika
Szegek, csavarok, zárok, lakatok
Fürdőkádák, mosdók, csaptelepek, mosogatók
GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44.
Tel.: (66) 386-909

Hitelreható! Minden kerékpárhoz
értékes ajándékot adunk!

Műanyag ajtók, ablakok, téli kertek

Németh Nyílászárógyártó
és Forgalmazó Kft.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

THERMIX
Építőipari Kft.

5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
(T/F: 66/386-614, 386-226)

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interpan bútorok)
- Építőipari anyagkereskedés
- Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

„ SZONDER „

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

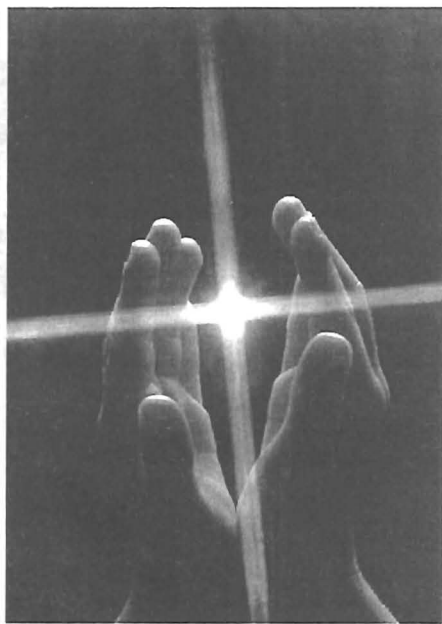
Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

*„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”*

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

CSAPÓ ZOLTÁNNÉ HEGEDŰS ERZSÉBET, aki Endrődön a Sugár utcában lakott, február 19-én 48 éves korában, hosszú súlyos betegség után az Égi Hazába költözött. Gyászolja: családja

DEBRECENI ELEK, aki Endrődön élt, 2007. február 14-én 81 éves korában rövid, súlyos betegség után elhunyt. Gyászolják: gyermekei, azok családjai, testvérei, rokonai, ismerősei.

GUBUCZ JÓZSEFNÉ JUHOS ERZSÉBET, aki Gyomán élt és kántor volt, január 30-án, 56 éves korában váratlanul elhunyt. Gyászolják: családja és a Gyomai Egyházközség

HORNOK KLÁRA volt hunyai lakos, 2007. február 12-én Svájcban elhunyt. Gyászolják: testvérei, gyermekei.

NEIBORT LAJOS, aki Endrődön a Fő úton élt, 2007. február 11-én, 82 éves korában rövid súlyos betegség után elhunyt. Gyászolják: gondozói, leányai és családjaik.

ID. SZUNYOGH ANTALNÉ VARJÚ MÁRIA, aki Gyomán élt, 2007. február 11-én 82 éves korában hosszú betegség után elhunyt. Gyászolják: gyermekei és családjuk.

TÍMÁR MÁTÉNÉ BUDAVÁRI ETELKA endrődi lakos, 2007. február hónapban 84 éves korában hosszú betegség után elhunyt. Gyászolják: unokahúga és párja és a rokonok

VASZKÓ LÁSZLÓ, aki Gyomán élt, 2007. január 29-én súlyos betegség után elhunyt. Gyászolják: felesége, leányai, édesanyja és nagymamája

Az endrődi Katolikus Központi Temetőben kriptasírhelyeket lehet vásárolni. További információ a plébánián hivatalos időben személyesen, vagy a 66/283-940-es telefonszámon.

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrődi katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Készpénzbevitel az endrődi plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Az endrődi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálozási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

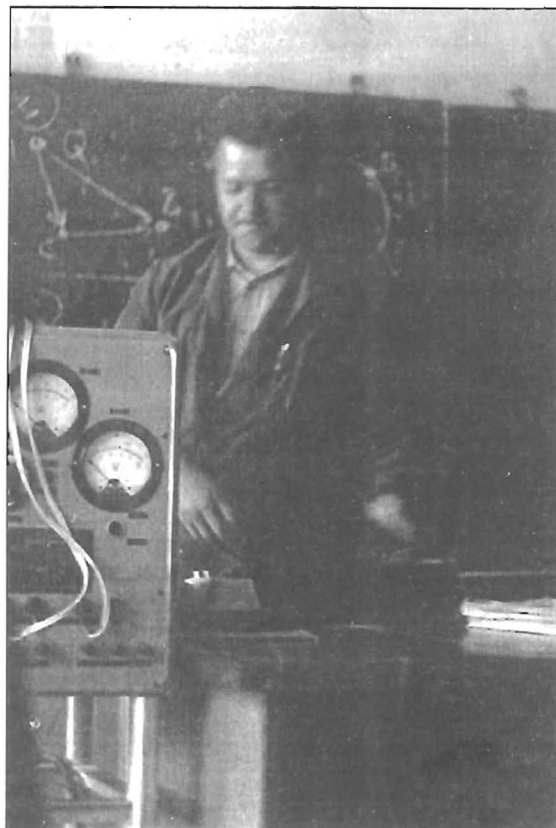
Fényképalbum

Gimnazisták 1975 májusában 4a osztály.

Álló sor: Boda Margit, †Paróczai Jusztina, Hunya Zsuzsa, Jenei Judit
Középen: Szabó Mária, Puskás Alice, Fülöp Margit, Maléth Julianna, Bácsi Ildikó,
Gyebnár Ilona, Majoros Katalin, Szabó Éva, Iványi Mária, Vincze Erzsébet, Kun
Margit, Báthori Györgyi, Balogh Katalin, Papp Róza, Herda Magdolna
Guggolnak: Tímár László, Juhász Lajos, Gyökös Gabriella, Szurovecz Béla, Farkas Zoltán,
†Marosi Béla, †Mátyus Péter, Kiss Edit

Fizikaóra a gyomai gimnáziumban 1975. május 8-án. A képen Ronyecz Pál fizikatanár (†2000 december) látható.

GAZDAKALENDÁRIUM

Információ gazdálkodóknak

Gazdahírek

Január végére – a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal létrejöttével – az elkészült iktatóbélyegző segítségével elindult a gázolaj jövedéki adó igényléshez szükséges igazolások kiadása. Folyamatosan feldolgozásra kerültek a feltorlódott nyilatkozatok. Akik elkészítették a bevallásukat, azoknak csak postázni kellett a VPOP Regionális Jövedéki Központba Kecskemétre. A bevallások beérkezéséhez képest 45 napon belül utalja a VPOP a támogatás összegét.

Azok az őstermelők, akik március 20-ig érvényesítették az őstermelői igazolványukat, 2007. január 1-ig visszamenőlegesen lesz érvényes. Az érvényesítést a falugazdászok az ügyfélfogadási időben végzik. Februártól az új őstermelői igazolványok kiváltásához csatolni kell egy nyilatkozatot, amelyen a termelő megjelöli, hogy biztosítottak számít-e valamilyen jogcímen.

Több fórum volt az elmúlt időszakban az energiafűről, a fászszerű növények energetikai célú felhasználásáról, valamint cukorcírok termesztésének lehetőségéről. A mai energiaárak miatt előtérbe kerülnek ezen növények termesztésének lehetőségei. Annak a természetnek van nagyobb esélye megtelepedni Gyomaendrődön, amelyik itt hozza létre az üzemét. Jelenleg ezekről folynak az egyeztetések a termelők és a befektetők között.

A területalapú támogatás ez évi várható beadási határideje április 1. és május 15. között lesz. Az ezzel kapcsolatos eljárási rend még jelenleg nem ismeretes.

Az AKG és KAT kifizetések igénylését szintén a területalapú támogatás nyomtatványán lehet megtenni. A mezőgazdasági és vidékfejlesztési pályázatokat az FVM honlapján áprilisban, májusban érdemes lesz böngészni, mert akkorra várható megjelenésük.

Az időjárás február közepéig enyhe és már csapadékosabb volt az elmúlt időszakhoz képest. Az őszi kalászosoknál megjelent a sárgulás, ez abból adódik, hogy a rothadó növényzet elvonja a Nitrogén a gabonától. Ha lesz még fagy, érdemes kijuttatni 50-60 kg N műtrágyát a kalászosokra a védelme érdekében.

A sertés felvásárlási ára folyamatosan csökken, jelenleg 242 Ft/kg.

Gyomaendrőd, 2007. február 16.

Vincze Tamás
falugazdász

Lovagolni jó!

„A ló előnye tenger, a bölcsnek ló való,
mert lóvá tesz az ember és emberré tesz a ló”

2006. szeptember 4-én összegyűltek mindazok, akiknek az életében fontos szerepet tölt be a ló, és 25 fővel megalakult a Körösök Vidékéért Egyesületen belül a Lovas szekció. Az elmúlt években a Kertbarátok köre szervezésében rendeztünk Születi felvonulást, majd fokozatosan egyre több felkérés érkezett, hogy különböző rendezvényeken szerepeljenek a fogatok, hintók, lovasok és ezzel is emeljék a rendezvény színvonalát. A következő években is, amennyiben igény és lehetőségünk lesz rá, továbbiakban is színesítjük a városi rendezvényeket lovas, hintós felvonulással.

Nincs olyan szeglete az országnak, ahol alkalomadtán ne lehetne egy jót lovagolni, vagy kocsira ülni és kikapcsolódní. Klubok, egyesületek, farmok, lovastanyák várják vendégeiket országsszerte.

Gyomaendrőd azon szerencsés települések közé tartozik, ahol 3 lovastanya (Farkasinszki, Neibort, Szarka) is működik, ahol ha valakit érdekel a ló, lovaglás, vagy kocsikázni szeretne, bátran megetheti, és akkor az egyéni lótaratókat még meg sem említem.

Márjalaki József

AGRO ÁRUHÁZ

Kedves vásárlóim!

Márciusi ajánlataim:

- tavaszi lemosó vegyszerek (Agrol-Neven, bordói ló, stb.)
- megérkeztek a tavaszi vetőmagok (zöldségek, virágok)
- kandallók, szeneskályhák
- üstök, üstházak, kályhacsövek
- olajradiátorok, hősugárzók
- hólapátok, söprűk, műanyag kukák
- gumicsizmák, védőkesztyűk,
- munkavédelmi bkancsok, ruhák
- kéziszerszámok, szegek, csavarok
- láncfűrészek, fejszék, létrák
- szőnyegek (2 x 3 m), futószőnyegek
- zárok, lakatok, barkácsgépek
- viaszos vászon, fürdőszoba szőnyeg
- őszi műtrágyák, útszóró sák
- festékek, ecsetek

FARKAS MÁTÉ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület *

Főszerkesztő: Iványi László * Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Fő út 1. Tel., Fax: (66) 283-940 (06-20) 9457-843 varosunk@gmail.com *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Márton Gábor, Polányi Éva, Sóczó Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter *

Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: varosunk@gmail.com